

Hanc Hyelam esse arbitror: de qua Herodotus in Clio sit ait. Hyela ciuitas est, quam phocenses Rhegium cum liberis & uxoribus pernentes in agro Oenotris condiderunt. Non in Rhegio agro, qui ad Metaurum amnem prope Taurianum protenditur, urbes condiderunt Phocenses. Fit Bonifati caesus laudatissimus. Vbi & pulchra ouium greges sunt, sit & uinum & fericum nobile, ac ficus optima. Ad mare Lampetes promontorium est Terinei sinus initium, distat a Blanda m. p. sex. Miliario ab eo statio est. Meminit de hoc promontorio Lampete Lycophron, ut alibi dicemus. Supra est delinitum ciuitas olim Episcopalis sedes, sed in Marcam translata, a nitium, niniue bonitate dicta, edito loco Tempa quondam appellata, prater quam Isarus fluius excurrit. Abest a freto m. p. sex. Hic arx est natura indomata munitissima, & urbi incumbit. Est quidem vetustissima urbs ab Auxonijs condita Homeri & Lycophronis, aliorumque poetarum praeconia clara. De qua ita Strabo libro sexto scribit. A Lzo prima urbs Brettia Tempa, quam Auxonijs condiderunt, nosira autem etatis homines Tempam etiam uocant. Post illos eam habuerunt Thoanis Comites Etoli, quae eiecerunt Brettij. Prope Tempam Saccidum est cleastis circumseptum, Polite Plyxis socio dicatum. Quem barbarorum fraude trucidatum gr. ues excitasse tras tradunt. Adeoque exta re prouerbiu: heroem Tempese ingrere sibi dicat nemo. Locrensilis autem Zephyris ipsa urbe potitis, Eulhy-

Eulhyum Fabulantur pugilem, postquam ad eum de ficiisset, uictorem euasisse pugna, atque ut finitimos ab eo tributo absolueret coegisse. Huiusque Tempa potam meminisse aiunt, non autem illius, quae in Cypro est Tempese. Nam utroque modo dicitur, quod ad Tempam erarium est. Et aerifodinarum locus ostenditur, quae hisce defecere annis. Quod autem Strabo hanc primam a Lao Brettia urbem dicat, de claris quidem urbibus intelligit, nam & ipse Cerillos prope Lam, & Plinius, itemque Mela, Blandam inter Lam, & Tempam ponunt, item Strabo ipse Tempa Terinam proxi- nam scribit, quae multum abest, inde in maritimam ora, Hipponium, & Medanan & Scyleum tantum scribit. Meminit de Tempa Quid. Fast. libro quinto. Vbi ait. Rursus aquam tangit Tempa aque concrepat ara. Et alibi. Et quamuis aliquis Tempa remonerit ara. Et Aeth. libro septimo Medeam sic facit loquentem.

Te quoque luna traho quamuis Tempa labores
Ara tuos minuant.

Et lib. xv.

Tempa etque metalla. Leucosiamque petijt.

Item Statius Syl. libro primo.

Et quis se totis Tempa dedit hausta metallis.

Et rursus.

Nasquam Tempa notabis ara.

Et Homerus Odyss. libro primo.

Pallas ipsa Telemacho,

Nunc autem sic cum nauis deueni & socijs,
 Navigans nigrum mare ad alienigenas homines,
 Ad Temesim aris gratia, duco autē nigrum ferrum,
 Et Lycophron in Alexandra de Menelao loquens ait,
 Dona dedicauit uirgini spoliatrici,
 Minerva Temesiam crateram & clipeum,
 Quibus super uerbis Isacius interpret ait, (tur.
 Temesa urbs est Calabriae in qua optima ara effoditur.
 Huc etiam post Troianum excidium concessere pho-
 censes socij Schedij & Epistraphi. ducum Phocensium,
 nunc scribit, qui ait.

Naboliurum uero in Temesam filiorum,
 Nauta peruenient, ubi Lampetes,
 Hipponij uerticis ad mare promontorium
 Asperius uergit, contra autem Crissie fines,
 Crotoniatam mari oppositum sulcum,
 Bonum arabiunt acuto uomere.

Super quibus uerbis Isacius ait, Naboli filius fuit
 Ephitas, cuius filij fuerunt Schedius, & Epistraphus
 Phocensium duces, qui apud Troiam cāsi fuerunt.
 Post autem Troia expugnationem illorum socij in Ita-
 liam pulsi Temesim incoluerunt, quae ciuitas est Cala-
 briae, quae generosum aurū habet, quae nunc Temesa uo-
 catur, quā Lycophron nunc Temesum, nunc Temesam
 nominat. Lampetes est promontoriū iuxta Temesam &
 Lampetia urbs. Hipponij est Italiae urbs & promonto-
 rium. Vbi Crissa urbs est Phocensium a Crisso Pano-
 pei fratre condita ē regione Crotonis. Meminit de Te-
 mesa

messi Ptolemaeus & Mela, de qua plura Calimachus.
 Illi Temesa Colonia ciuium Romanorum, ut Linius bel-
 lian. libro quarto auctor est, deduxit, inquit eam L.
 Cornelius Merula, Tempstanus ager de Brettij ca-
 pituloru. Eam praedari solituserat uerres, ut Cicero
 in uerrem ipsam aitione quintā scribit: Memini &
 aitione septimā de tempstano incomodo. Ex hac fuit
 t. Tempstanus Romae praetor. Fuit Tempsa sedes Epi-
 scopalis, quae, ut dixi, in Marcum translata est, aut
 certe marcensi adiuncta. Hilarius Episcopus Tempsa-
 nus interfuit Synodo Romanae quartae, quae sub Aga-
 thone Papa celebrata est. Et Abundantius Epi-
 scopus Tempstanus interfuit Synodo Constantinopoli-
 tanae sextae sub Agathone. Signabant in numo Tempsa-
 ni templum cum aditu: & expositio politem in scri-
 ptione graeca Temetur. Hic praetiarissimum uinum
 nascitur, quod Plinius libro quarto decimo inter coe-
 tera Calabria uina laudat, sunt, & olea & mella &
 serica clara, ager hic frumenti & aliarum frugum se-
 rex est, poma omnis generis sunt. Aer blandus est,
 fit in agro hac gossipium, legitur manna, nascitur gy-
 psium, & lapis phrygiar, fit uisci copia ingens, sunt
 castanea et silua glandifera ad porcos alendos com-
 mode, & siluae ad domorum tigna, & narium fabri-
 cam aptae, praestant & opima gregibus armentisque
 pascua. Supra Temesam in p. quatuor Vergianum
 oppidum est. Rogianum uulgo uocat primis literis in-
 mutatis, uirga olim dictum. Petustum quidam est, sed

Roggiano.
 Vergianum.

an ab Aconijs, ab Oenotrijs conditum sit, comper-
tum non habeo. Meminit huius urbis Linius, quam
cum alijs quibusdam ad Romanos, ut ostendi, redisse
scribit. Vergianus ager frugifer est, hunc & uina &
mella clara, Legitur manna, sit & fricum nobile.
Texuntur uergis panni, quales texuntur Mirani. Exim
est Marcum cuius sedes episcopalis Tempore suffecta.
Argentanum olim, dicta, quam cum Vergis alijsque
quibusdam ad Romanos redisse Linius tradit. In ade
Episcopali sanctiorum martyrum Scantoris, Viatoris.
& Cassiodori & Dominatæ eorum martis corpora que
sunt, qui huius urbis ciues fuerit, meminit horu Vsuar-
dus in martyrologio suo. Hanc episcopalem sedem Man-
dusius Siculus mesenio Archiepiscopo olim subie-
ctam fuisse insulse nimis negatur. Urbem hanc Fo-
lonum flumen præterfuit, nec longè Malosa flu-
minis aliter fluit, qui folonio miscetur. Ager hic ube-
res fructus refert, sunt uina & olia non uulgaria, &
sericum nobile, legitur manna, exciditur lapis mo-
laris, nascitur silex. Extant castaneta & silue glan-
diferæ ad porcos alendos commodæ sunt, & siluæ ad
domorum tigna & nauium fabricam aptæ, præ-
stant ubera gregibus pabula, & cubilia feris, nec
desunt præclara aucupia, sunt & in hoc agro pagi.
Cernicatum, Casaletum, mucrasanum, canalatum,
circeum, Iacobum casalenonum, martinum & do-
minica. Indè est, signanum castellum, quod Cala-
bricas fluminis sortentis ubi præterfuit, qui & ba-
rim

rim insunt. Exuberat Castaneis insitis, sunt, & sil-
uæ ad domorum tigna ac reliqua utensilia & ad na-
uium fabricam aptæ, sit usui in gens copia, prouenit in
lagniensi agro ingens fragarum copia. Nascitur
lapi phrygius. Oppidani ligneis uasis conficiendis na-
uiam operam, Calabrices fluminis lagniensem agrum a
maricensi differunt, propè lagni-num mlocium locum
ius est, in hoc agro Albani populi in tuguriolis ha-
bitant. Hic gypsum elapide coquitur. Ad mare Ce-
trarem oppidum est adito loco super saxam situm
nari incumbit, quod eiusdem nominis fluminis ad-
labitur, Lampæa olim dictum a Lampetia sorore
Phæontis condita, cuius meminit Lycophron, & Po-
libius libro tertiodécimo referente Stephano, a qua gen-
tile Lampetensis & lampeticus, unde lampeticus si-
nus, abest a lampete promontorio m. p. sex. Meminit
& urbis huius Pomp. Mela utemque Plinius licet qui-
dam mendosè Lampetia legant. Et c. nauale est, ubi
naues Tircenes fabricantur, olia optimi copia, & si-
cus laudatissima sunt, coquitur gypsum elapide. Na-
scitur iutea, & feniola marina. A Cetaro ad quar-
tum lapidem Vardia castellum est montis uertice pan-
sulum a mari semotum cum balneis non uulgariis, a
transmontanis habitatum. Hi bilinguas sunt, nam
sua, & latina lingua utuntur. Sed nuper a transpada-
ni gallis Laterani hæres infecti sui sceleris perdere
penas, nam omnes ferè uitam suspendio finierunt. In
hoc agro gypsum nascitur. Extant & glandifera Syl-
ua.

Fiscalis. *Lataracio*. *Herminum*. *Torano*. *Dapetia*. *Regina*. *Herminum*. *Mont' Alci*. *Uffugum*.
 na. Nec longe est Fiscaldum castellum alterum. Vbi
 saccharum fit, & mel ac vinum non ignobile. Nasci-
 tur & lapis phrygius. Supra est Hetriculum oppidum
 quod vulgus corruptè Lataracum appellat. Quod iam
 cum alijs quibusdā ad Romanos rediisse Linius asseruit.
 Ager hic frumenti & aliarum frugum ferax est, sunt
 vicia, ac lina, cannabis, & serici & fructus optimi,
 ex quibus castaneæ ex insitis arboribus laudantur, sit
 & xilon. Nascitur Gypsum & silex. Prope est Toran-
 um oppidum cum spectato temeto. Hanc Dapetiam
 esse arbitror, quam et alijs multis ad Romanos rediisse
 Linius tradit. Hic siglina opera sunt. In hoc agro ea-
 dem sunt, quæ in Lataraci agro. Torani agrum Tur-
 bidus fluvius a Marci agro dissepiscat. Nec longe Regi-
 na oppidum est edito loco Herinum olim appellatum
 ab Oenotrys conditum. Hetrinum, ait apud Stepha-
 num Hecatæus, Oenotrorum urbs est mediteranea.
 Iuxta perditum flumen labitur, & inde Neis fluvius
 alter fluit. Fit hic optimi olei copia, nascitur alaba-
 strites, & sulphur, & silex, & nitrum, eos aqua vis
 & olearia lapis molaris sum, & olearius. Inter legu-
 ma maxime laudantur ciceres, prouenit Terebinthus.
 Est & ager hic frumenti & aliarum frugum ferax.
 Quem finietum flumen a Toranensi agro determinat.
 Deinde est Montaliū ciuitas Uffugum olim dictum,
 quod simul cum alijs multis ad Romanos rediisse Linius
 scribit, sedes Episcopalis quæ consentinæ iuncta est.
 Hic nobile emporium in annos singulos celebratur.

Fit

Est Serici optimi ingens copia. Texantur panni seri-
 ci, & straminei. In hoc agro nascitur alabastrites, &
 lapis molaris frumentarius & olearius, & sulphur
 oritur & calchantum & plumbum. Iuxta sincentium
 micum Salsosile nascitur, est in hoc agro Rosus vi-
 cus. Agrum hunc Manilius & septimius annes pi-
 sculenti irrigant, qui Crathi miscentur. Nunc ad fre-
 tum redeundum est. Vbi Paula oppidum est cum fon-
 te nobili quod eiusdem nominis fluvius præterfluit,
 diuo Francisco minimorum ordinis fundatore inclitum
 Patycos olim, dictum ab Oenotrys conditum, ut Ste-
 phanus fert, incolæ patyrina. Est a Cetraro m. p. duo-
 decim. Ortus est diuus Franciscus, ut de eo, ut par
 est, aliquid dicamus a partu uirgineo anno Mcccc xv.
 honestus paritibus ac Christianæ fidei cultoribus haud
 sanè sine futura sua sanitatis portento. Nam ea nocte
 & hora, qua conceptus est, uisa fuit super parentum
 domum trabs ignea. Qui duodecimam annuum agens
 cum parentibus Asisum iombria ubem religionis gra-
 tia diui Francisci Asisini corpus neneraturus pergit.
 Inde in Calabriam reuersus diuino instinctu iuxta pro-
 pheta dictum. Ecce elongaui fugiens & mansi in soli-
 tudine, patriam amplius ingredi renuit, sed hominum
 eorum consuetudinemque declinans secessum delegit.
 Vbi diuino cultui iugiter die ac nocte impiger uersa-
 batur, ieiunijs, uigijs, obsecrationibus & contem-
 plationibus incubans. Mansit autem hunc in modum
 totum quinquennium. Subinde simulatque excessit

ex ephelis unde viginti annuum natus canobitas ad herenum, facta sibi prius a Consentino antistite copia, admittere cepit. Ac præter cætera, crebris etiam corporis laboribus operam nauabat: ita ut nulla vel momenti intercapedo interciperetur, quia & sibi & alijs frugi plurimum esset. Erat nimirum cunctarum virtutum specimen. Eius nultus uerum præ se nomen ferebat. Pedes toto sine uita tempore nudos gessit. Signis plurimis fultus. Quippe qui plerosque uita functos ad uitam, lepra alijsque ulceribus & langoribus confectos ad pristinam secundamque ualeitudinem reuocauit. Luminibus captis uisum, auribus auditum restituit. Sæpe ignem nudis pedibus illesus calcasit, calcariam ardentem & ruina minantem nudis pedibus ingressus, nudis manibus rueret firmavit, Demoniis obsessos liberauit. Nec prophetia munere caruit: nam diuino afflatus spiritu pleraque præcinit. Sæpe plures dies ac noctes mansit impassus. Sanctam quadragesimam totam absque cibo potuque transegit. Carnem nunquam comedit, quicquam suis Canobitis carnibus, ouis, lactarijsque infirmitatis tempore excepto, & cum consulente medico, penitus interdixit. Eius sanctitatis nomen ad Ludouicum Galliarum regem cum percrebuisse, omni posthabita cunctatione rex ipsum summa ueneratione ad se accersiuit. At ille non nisi sexti quarti summi præfalis insu ad eum accessit. Obijt diem sicut Turone Gallie Senio confectus unum & nonagesimum annum agens anatali domi i-

CO AN-

to anno M D VII. quarto Non. Aprilis Iulio secundo Pontifice, die uero & hora qua Christus probum nigeris salute, parasceues inquam & hora nona expirauit, id est more Romano horas a solis occasu præcedentis diei usque ad occasum sequentis numerando hora uigesima prima, ut etiam in euangelij uinea liquet. Sui pridem finis diem, quo & uita hac excessit, suis alumnis Christi exemplo quam humiliter pedes lauit, Eucharistia qua uaticum multus obortis lachrimis suscepit. Qui a Leone decimo post Christum natum anno M D XIX. in numerum sanctorum relatus est. Sed de die Romano in Dig. scribitur, & de horis martialis libro quarto. Paulæ clara uina sunt, & dulce, ueracitum dictum, & auilerum, laudantur cepurica. Fiant & fylina opera, e quibus phiala & olle laudantur. Erat hic palma frugifera. Sed agitata uento corruit. In hoc agro lapis molaris exciditur frumenta riuus & olearius. Mare hoc pisculentum est, in quo uerriculis ingens piscium copia, necnon & coralium capitar. Post Paulam fluius labitur Tynnaria dilutus, quod contra tynnariem captiua fieret. Inde leudus fluius alter mare iasuit. A Paulam p. quatuor Nitetum oppidum, est edito loco mari incumbens quod uistorum significat. Hic clarissima uina sunt dulcia uernaria dicta, & ficus optima, laudantur & perfica, & ollaris una, plerique fructus prænotantur ut puteolis. ager hic frugifer est. In quo etiam lapis molaris eximitur frumentarius & olearius. & eos aqua-

C 5 ria

ria. Nascitur gypsum & silex, sunt palumborum & alium amum aucupia numerosa. Ex hoc oppido fuit. Nicolaus dñi Francisci Paulit. m. socius integra ac sana vita vir. Post oppidum Mosa fluvius labitur. Intus est Arintha oppidum inter duos amnes Emulam & Jordum ab Oenotrijs conditum ut Stephanus refert, distat a Nineto m. p. octo. Hic siglina opera pulchra sunt & praesertim olla coquinaria & olearia. In hoc agro praeter cetera ingens cicerculorum copia fit, item gossypium, legitur manna. Nascuntur eos aquaria, & silex & magnesia. Est & solum pagus. Deim est castrum Francum oppidum edito loco Pandosia olim dicta, quam Oenotrii condiderunt. Qua Oenotrorum regia fuit, quam Acheron amnis, quem capanianum vocant praeterfluit, a quo, ait Plinius, oppidani Acherontini. De qua Strabo libro quinto ita scribit. Supra Conscutiam paululum Pandosia est nallidum propugnaculum, ubi Molossorum rex Alexander trucidatus est, Dodoneo deceptus oraculo, Acherontem atque Pandosiam canere iubente, cum similis appellationis loca in Thesprocio monstrantur agro. Triuertex autem ipsum est propugnaculum, cui Acheron amnis praeterfluit. Aliud insuper fraudavit oraculum. Pandosia perdes populam quandoque triuertex. Credidit enim hostium, non suorum cladum ostentari. Oenotrorum quoque regum regiam fuisse Pandosiam memoria proditum est. Fuit Alexander a Tarentinis in Italiam accitus, quo ipsis aduersus Brettios opem ferret, nam Taren-

Tarentini per se Brettiorum potentia resistere non ualibant. De qua re Iustinus libro duodecimo ex Thogo Pompeio iussit. Alexander rex Epiri in Italiam a Tarentinis auxilia aduersus Brettios precantibus sol citatus, ita cupide profectus fuerat, ut in diuisione orbis terrarum Alexandro Olympiadis sororis suae filio oriens, & sibi occidentis sorte contigisset, non minorem rerum materiam in Italia, Africa Siciliisque, quam ille in Asia & Persis habiturus. Huic accedebat, ut sicut Alexandro magno delphica oracula insidias in Macedonia, ita huic responsum Dodonei totius orbem Pandosiam, amnemque Acherontem praedixerat, quae utraque cum in Epiro essent, ignarus eadem & in Italia esse ad declinanda fati pericula peregrinum mulierem cupidus elegerat. Gessit cum Brettijs bellum, sed iuxta urbem Pandosiam & flumen Acheronta non prius fatalis loci cognito nomine, quam occideret, interficitur. Moriensque non in patria fuisse sibi periculosam mortem, propter quam patriam fugerat. Corpus eius Thurij publice redemptum sepulchre tradiderunt. Id idem Linius ab urbe condita libro octauo scribit. Hanc urbem aliquando Lucanorum fuisse Theopompus apud Plinium tradit. Signabant Pandosii in denario Appollinem, & ex postico tripodem. Hic ingens ferri copia fit. Nascitur in hoc agro gypsum, & silex. Non longe Cyterium oppidum est, quod literis immutatis Cyranum uulgo appellat, ab Oenotrijs conditum. Cyterium ait apud Stephanum Hecateus,

napolitana sexta, quæ sub Agathone Papa celebrata est. In ead. Episcopali multorum sanctorum frustra asseruantur. Sunt enim caluitium Gregorij Nazian. brachium Martini Episcopi, Brachium Hipoliti, & brachium Bernardi Abatis, tibia beati Hieronymi, frurum crucis dominicæ, & crucis Andrea Apostoli. pollex Rodos, qui fuit unus ex lxxij. discipulis. Est & arbuscula & arcuola cum frustis ossis multorum sanctorum. Item in ara maxima recondita sunt frustra crucis dominicæ, uestis beatæ Mariæ uirg. & manna Ioannis Euang. baculi Pauli Apostoli: frustra Anne Simonis iusti, Marci & Luca Evangelistarum. Stephani Proth. Dionysij Arcopagite, Xisti, Corneli, Syluestri, & Damasi Rom. Pont. Blasii, Laurentij, Anastasii, Prisca, Martini, Nicolai, Hilarij, Basilij, Malachie, Mariæ Magd. Teclæ, Sabine, Agathæ, Lucie, Euphemie, & Samaritanæ, cum qua loquutus est dominus. In ara a parte merid. sunt frustra Ioannis Bapt. Zachariæ patris eius, Iosephi Abarimathie, Eufratæ, qui fuit unus ex lxxij. discipulis, Fabiani Papæ, Donati, Gernasii, Protasii, Sebastiani, Luciani, Iuliani, Bonifacij, Panteleonis, Cosmæ, Eustachij, Marcelliani, Antonij Abatis, Macharij Abatis, Constatij & Iustine. In ara a parte Aquilonari beato Petro & alijs Apostolis dicata recondita sunt frustra crucis dominicæ, pars crinum Petri Apostoli, frustra Pauli, Andree, Iacobi, Philippi, Matthei, Mattheæ & Baritholomei Apostolorum.

rum, Clementis & Bonifacij Rom. Pont. pars crinum Gregorij Papæ, frustra Ioannis Chrysof. Camerini & Cataldi Episcoporum, Rodos, Nerci, Archilei, Mercurij, Christophori, Georgij, Daria, Vitaliani, Helena Augustæ, Cæsarij, Ciriaci, Tiburtij, Pancratij, Lucie, Geminiani, Primi & Feliciani, Felicitatis, Lucie, & Agnetis. In templo minorum beati Ioannis eiusdem ordinis canobica corpus quiescit. Enit Consuetia, ait Strabo, Brettiorum Metropolis. Quem Annibal, captâ Peteliâ, expugnavit, quæ ante annum cum alijs multis circumuicinjs urbibus in fidem P. R. redijt, ut scribit Linius. Est Romæ statua qua Consuetini Iulium agritum domarunt. In cuius Superiori parte hi uersus dimidiati extant. Iulij. Arciani V.C. & in l. In base uero statue. Iulio Agrio Tarrutenio Marciano V.C. & in l. Nobilitate, iustitia clementia. Conspicuo & a primo ætatis flore, Probato quæst. candidato pro Consuli Sicilia, pro cons. Orient. Legato amplissimi ordinis tert. Vrbi. iudici. sacram cognitio. Iterum ob egregia eius in Sena. Quod illis summus in cuius loc. Per annos triginta sententia. uetustate prælucet. eique ea. honesta seu iusta consen. Nobilissimus ordo Consen. Statuam merita eius perpetua ætate primus agens cum suis. In basenti alueo sepultus est Alaricus Gothorum rex, qui Redagato fuerat suffectus. Ait enim Bernardes eo in libro. quem de rebus getis scripsit. Alaricus subito immatura morte præuentus rebus excessit human.

humanis. Quem Geti nimis dilectione lugentes, Basentum amnem iuxta Consentiam, civitatem de aluco suo derivant. Nam hic fluvijs a pedemontis iuxta urbem dilapsus fuit unda salutifera. Huius ergo in medio aluco collecto captivorum agmine sepultura locum effodiunt, in cuius fovea gremio Alaricum cum multis opibus obrunt, varisusque aquas in suum alveum redecentes, ne a quoquam quandoque locus cognosceretur, fossores omnes interimunt. Id ipsum scribit Paulus Diaconus. Apud Basentum quoque Otho Federicus Caesar a Basilio Constantino politano rege superatus, scapham conscendens salutem sibi fugam quaesivit. Afrorum rex quidam, qui magnam Calabriae partem occupaverat, dum Consentiam oppugnat, fulminis ictu diivinitus in ipsa oppugnatione interijt. Fuit Consentia de populata & combusta ab agarenis anno a partu virginis Dcccclxx. Ioanne xiiij. Pontifice. Hec nobileemporium quoto quoque anno celebratur, sunt opera siglina, & prater reliqua ferramenta, cultri sunt. Atque, quod civitas in umbilico fere Calabriae sit & rerum libertate polleat, regionis praeses residet. In Consentino agro, ait Varro rei Rust. libro primo, pomis biferis erat: quam tamen Plinius libro xv. triseram fuisse dicit. Nascitur in hoc agro vinum bonitate mirificum, cuius meminit Plinius libro xiiij. illud inter praeclara Auxoniae id est Calabriae vina enumerans. Vbi sic scribit, verum & longinquiora Italia ab Auxonio mari non carent gloria ferniciana, & Consentiae

Consentia genita, & Tempia, ac Balbia, Lucanaque antecedentibus tharinis. Omnium vero eorum maxime illustrata Messalla potu ac salute lagaritana non procul a grumento nascentis. Laudantur prater cetera hortensia & consentinae intubi satina, & brassica. Fit & coriandum & sanogracum. Et castanea, quas insertas vocant, quod ex insitis castaneis fiant, sunt. r. crassa & oblonga. Secundum consentinam arcem, quam minime urbi, aurum & argentum & plumbum nasci fertur. Fiant opera siglina. Sunt in Consentino agro Sylva glandifera ad porcos alendos opportuna. Est & in hoc agro Silva picea & terebenthina nobilis. De qua Strabo libro sexto sic scribit. Est silva piceis, ferax optima Brettiana dicta proceris arboribus, & aquis recentibus referta ad lxxxvij. longitudinis. Meminit & Sila Maro lib. xij. quam vocat ingentem, & pulchrorum taurorum armentis frequentem esse ostendit. Meminit & Sallustius de fugitiis loquens. Hanc inter memora Vibius ponit. Est & crebris & us pisculentis fluvijs oppleta, quorum torrentine laudatissima sunt. Arborum mira est frequentia ac varietas nam alicubi pinastri frequentes tantum nascuntur, alicubi tecta crebra: alibi aliud arborum genus. Atque ita tam vasta Silva arborum varietate distincta est, ut id naturae opus mortalium Solertia distributum videatur. Est & Sylva haec venationi & pabulis mirifice accommodata. In loco Miliano dicto sulfossile, in loco, cui Machia germana nomen est, aurum & plumbum, incolle

nigro dicto lapidem molarem nasci ferunt. Nascitur & in Sila hac frutex rubro minori similis fructus ferens si-
miles fragis paulo minores, gustu suaves frabosos uo-
cant. Nascitur & arbor, cacomalum uocant, fru-
ctus ferens similes prunis colore electri. De huius Syl-
ue pice meminit Columella libro xiiij. & Vegetius se-
pe libro quarto Veterinarij. Scribonius Largus medi-
cus, qui Tiberij principatu fuit. Celebratur & hac pix a
multis medicis. Dioscorides enim libro primo eam com-
mendans ait. Pix priuatim sicca uel spissa probatur,
qua pura pinguisque est, odorata, resinosa & leniter
rutila, talis lycia & Brettia est coniuncta est simul pi-
ces & resinae natura. Meminit & Galenus Antidoto-
rum libro secundo in empiastro Menippi, & libro ter-
tio de copia medicamentorum, & de compositione phar-
macum libro octauo, & alibi saepe: Item Paulus Ae-
ginates in tertio libro de arte medendi, & Aetius li-
bro xv. Plinius etiam libro quartodecimo eam impen-
dio commendans ait enim. Pix in Italia ad uasa uina
condendo maxime probatur Brettia. Fit e pice & resi-
na. Et rursus. Picis duo genera spissum & liquidum,
spissum utilissima medicina est Brettia, quoniam pin-
guissima intrasque praebet utilitates. Et libro xv. Pici-
num oleum laudans docensque quomodo fit, inquit.
Oleum in Italia fictitum picinum dictum sit cum con-
quoquitur, uelleribus supra balitum eius expansis
atque expressis, probatum maxime e Brettia resina,
est enim pinguisissima & resinosisissima. Ex hac urbe fuit
Theolo-

Thalophorus presbyter & heremita uir non mediocri-
ter doctus, & Santhonia praedixit. Qui sacris in uia-
tis hominum consuetudinem declinans haeremum pe-
tijt, ubi dieque nocturne Deo simulabatur. Hic ros
futuris nosse percipiens apud Thebas Calabriae ur-
bem nunc lucij dictam admodum simplex & mortuus
uicis orationibus & lachrymis die ac nocte, necnon &
icunij Deum precabatur, quo mala ecclesiae imminen-
tia sibi reuelare dignaretur. Vix tandem a uirgineo
partu anno M cccclvi. dilucido Resurrectionis domi-
nica ei leniter dormienti angelus domini uirginis uul-
tus, altitudinis cubitorum duorum duabus longe niten-
tibus alis ornatus, candida talarique ueste amictus
apparuit. Atque ipsum dulcibus alloquens uerbis qua-
iam dudum scire concupuerat, sibi aperuit. Inuenit
etiam apud Thebas inter cetera, libellos Cyrilli, &
Ioannis ioachini, & Lucae praesidis Consentini histo-
rias. Edidit de statu Ecclesiae & tribulationibus futu-
ris librum. Obijt senio confectus: Hic Lucas mona-
chus fuit & Ioannis ioachini alumnus, qui ob morum
probitatem & uitae sanctitatem in Archiepiscopum
Consentinum electus fuit. Scripsit quaedam de ioachi-
no magistro suo, & historias a natali domini usque ad
annum M cccxvi. Fuit & ex Consentina ciuitate ta-
mus Parrhasius praestanti ingenio ac iudicio uir, & sta-
granti studio, ac doctrina longe praeditus, poeta idem
que orator, latinam graecam linguam saepequam erudi-
tus, nulli sui seculi secundus. Mediolani bonas litteras

publicè est professus tantâ facundia & doctrinâ, ut Trivulcius sexagenarius ac summæ dignitatis vir inter frequentem iuuentutis catenam conspiceretur. Inde Leone decimo Rom. Pont. conducente venit in urbem, professus est in eâ publicè bonas litteras. Duxit uxorem Demetrii Chalcondyli filiam, qua felici cognatione & focer & gener utriusque lingue imperium tenuerunt. Edidit commentarios in Claudianum, & in Nasonis Ibin recondita prædicatione refertissimos. Scripsit & in Poeticam Horatii, & libellum de arte dicendi, & in Epistolas Ciceronis ad Atticum. Edidit & fragmenta quædam fortasse lingua latine aut artis grammaticæ, cuius rei meminit Aldus Manutius libro quarto instit. gram. At enim, in fragmentis illis antiquis sine nomine, quæ tantus Parrhasius homo utriusque lingue doctissimus cum Mediolani publicè bonas litteras proficeretur, edidit. Nouissime autem in manibus erat pendè absolutum volumen de rebus abstrusis per Epistolam quesitis Valgii Ruffum emulatus, quod quinque & uiginti libros continebat. Scripsit & super Epistolas Ouidij, & in primam Epistolam commemorat de opere per Epistolas, ubi ait. Copiosius & distinctius ostendam in eo opere, cui nomen feci de rebus per Epistolam quesitis. Nunc autem, quia pleriq. alieno ingenio ac labore & eruditorum nomē induunt, & magnum quæstum faciunt, quædam Parrhasii opera sub aliorum nomine leguntur tempore, & nominibus, ad quos scribebat, & fortasse phrasi quoque,

que, quo magis furtum lateat, immutatis. Id quod Carolus Iardinus eius alumnus præfagiens semper queratur. Iam certè commentarij in Ciceronis Epistolas ad Atticum in Siripandi, & inde ab eo in Pauli Manutij manus cum pertraherint, sub eius nomine leguntur. Et quidem uel ipse aliquando intem loquens se eos a Siripando habuisse fassus est. Fuit & ex Consuetudinâ arbe Petrus Paulus Parisius Pontificio & Casareo iure consultissimus, qui Patamj & Bononiæ plures annos frequente iuuentum coetu publicè Romanum ius est professus. Inde a Paulo Rom. Pont. huius nominis tertio Romane Ecclesiæ Cardinalium ordinē est additus. Opus ingens & præclarum ciuilis iuris consilia continens edidit. Fuit & Antonius Thilesius uir impensè eruditus. Edidit librum de coloribus, & coronis, & librum elegiarum, & tragediam, quæ inscribitur imber aureus, uixit modo Bernardinus eius ex fratre nepos græcâ lingua eruditus et philosophus scripsit de principij natura libros duos. Fuit & Coriolanus Martiranius Marci urbis de qua dudum dixi, antistes spectata uirtutis uir, utraque lingua satis eruditus. Scripsit tragedias, Medea, Elestra, Hippolitus, Bæcche, Phenisse, Cyclops, Prometheus, Plutus, Nubes. Odyssæa libros duodecim, Batrachomychia, Argonautica, Epistolarum librum unum, & alia quædam, quæ nondum sunt impressa. Fuit & Ioannis Antonius Pandosius Campauiæ Episcopus. Scripsit de prædicatione & gratia, de arbitrio, &

operibus, de uera Christi carne & sanguine. de cena domini. Vixit modo Ioannes Thomas eius ex fratre nepos: qui scripsit de speculo comburente libros duos, de practica arithmetica, & geometrica demonstratua librum 1. de Mechanicâ librum 1. Archimedis omnia opera, explicauit. Fuit & Ioannes Baptista amicus. Qui iuxta peripateticorum placita celestium corporum motus descripsit, nullis usus eccentricis aut epicyclis, res ab antiquissimis Philosophis & mathematicis tot secula frustra tentata. Et uis naturâ morte fuisset præueniens, aggressus esset maiora. Egit diem supremum annum natus uigessimum septimum mensura in Consentino agro pagi circiter centum, quorum plerique sunt oppidis magnitudine pares. Omnes autem in uigintiduas præturas, sine xxij. corpora distanti. Horum primum est Cassione non longe ~~ab~~ ^{ab} amine in colle, atque naturâ egregie munitum ameno loco situm, iuxta quod Arcus fluminis labitur, qui crathi miscetur. Ager hic frugibus, oleribus, & uarij generis fructibus fecundus est: affluit oleo & uino, sit & sericum optimum, & legitur manna. Oppidum clarius reddere duo Cæsarij pater & filius, Ioannes Antonius, & Ioannes Paulus. Ambo ingenio & doctrina clari. Quorum ille grammaticæ institutionis rudimenta, & notationes in Luiton addidit, & quatuor milia carminum. Reddit plutarchi opusculum de immoderata uerecundia latine. Hic uero utraq; lingua eruditus nunc Romæ latinæ litteras publicè proficitur. Scripsit in pt-

in primum librum odarum Horatij, scripsit & poemata. ~~Non longe ab oppido~~ ^{non longe ab oppido} Sapanum beato Francisco uenerandum. Fuit hic Sancta uita uir, militauit Christo sub habitu heremitarum diui Augustini, eius corpus Suberati iacet. Lapanum, Rubetum, Calicum Ioanne Ioachino Abate gloriosum, & prope Ioninum flumen torrentinis uideri fluit. Secundum quod aurum & ferrum nasci ferunt. Fuit Ioannes Ioachinus Abas Mauri Tabellionis & Gemma filius. Qui non sine futura sanctitatis portento conceptus fuit. Siquidem matri, cum Ioachinum concepisset, iuuenis quidam forma decorus, & lineis candidis uestibus amictus per quietem apparuit, eique dixit. Puerum concepisti, quem cum parueris, si ipsum uiuere cupis, ante septennium baptismatis fonte lauare ne sinas. Eo uero nato patri super aram diui Michaelis Archangeli, quod sacellum non longe a domo sua aberat, puerum aspicere uidebatur, cuius uertex templi tectum tangeret, & chorum assantem albis uestibus indutum alta uoce concinentem, puer natus est nobis alleluia, & filius datus est nobis alleluia. Elapso septennio cum pater diem baptismatis statuisset, mater grauitate egrotare cepit, eoque morbo decessit. Atque tribus alijs annis defluxis, decimo anno non sine mysterio puer baptizatus est, & usque ad quartumdecimum grammaticæ operam dedit. Atque non multo post Hierusalem religionis gratia perrexit, quo itinere inopes quosdam suis sumptibus aluit. Et monachalem habitum albi coloris

urzano.

Rom. 4. c. 10.

Jo. Ioach. 1. m.

et asperum sumpsit. Cumque deserta quadam loca esset ingressus, nimia siti confectus mori nertus sabulo se obruit, ne insepultus feris cibus foret, ac dum scripturarum intelligentiam meditatur, sopore corripitur. Et ecce olei flumen, et iuxta hominem stantem cernere, sibi, dicentem bibe de hoc flumine, ei, ad facietatem bibere videbatur. Cumque enigilasset totius diuinae scripturae intelligentia illi patuit. In monte, in quo Christus se transfigurauit, in cisterna quadam neteri totam quadragessimam uigiliis, obsecrationibus, ieiunij, hymnis et psalmis uacans transiegit. Nocte uero resurrectionis dominica ingens illi claritatis splendor apparuit. Atque ita caelesti numine afflatus est, ut utriusque testamenti concordia, omnesque difficultates et inuolucra intelligeret. Quare totum se diuinis lectionibus dedit, tria, opera tum cepit, concordia duorum testamentorum, expositio nem in Apocalypsim, et Psalterium decem chordarum. Ex Hierosolymis in Siciliam concessit, ubi in quada spe- cu latitans ieiunij, et orationibus uacabat, et die mercurij, ueneris et saturni nil prorsus gustabat. Postea in Calabriam transmisit: et sacris iniciatus monasterij Coran abas eligitur. In eius uita nulla erat intercape do laboris, semper enim aut orabat, aut legebat, aut scribebat, sicque pernoctabat assidue. Orabat flexis genibus, manibus et oculis in caelum erectis, uultu acri angelicum praeferebat uultum, acsi Christum praesentem alloqueretur. Quotidie altaris sacra peragebat ac per saepe lachrymabatur. In monasterio, cui nomen est Petralata totam quadragenam dominicis diebus exceptis panem tantum et aquam gustabat potius, quam edebat.

bat. Clariuit multis miraculis. Scripsit libros quinque concordiae utriusque testamenti, quod pridem, ut dixi, inchoauit, adhortante eum Lucio Papa huius nominis tertio, et inde Urbano et Clemente iubentibus, ut in epistola ipsius clementis ad illum directa uidere licet. In quibus de quinque sigillis agens eximia et arcana mysteria enodauit: et in quinto nonnulla Danielis, et aliorum prophetarum capita dilucidauit. Ex positionem quoque Apocalypsis octo partium titulis insignitum dictorum pontificum iussu lugubrauit. Item psalterium decem chordarum tribus uoluminibus distinctum exarauit, quorum primum dedicauit Deo patri, secundum filio, tertium Spiritui sancto. Quod opus de penthecostes, ut ipse dicit, inchoauit, scripsit et in euangelium Ioannis, et contra Iudeos, et super Merlinum, et in Cyrilli reuelatione, et librum de flore nunc cupatum de summis pontificibus, et librum de consolatione, et sententiarum uolumen egregium, et in Herithream. Item Henrici sexti Caesaris rogatu anno a Christo nato M. clxxxvii. ad eundem, ut ipsemet super Hieremiam fert, in Esaiam, et in nonnulla capita Naum, Abacuch, Zachariam, et Malachiae prophetarum. Scripsit et in Hieremiam, in quibus se spiritum prophetiae habuisse manifestum est. Pleraque enim est natus, quorum multa adimpleta sunt, cetera adimplenda supersunt. Nam et Graecia ob in Romanam ecclesiam perfidiam gentibus dandam, et praedicandam ac minorum ordines initiatores mox futuros, quin etiam in Ianuis ecclesiae esse praedixit. Et quidem cum

hac

hac profaginē, ipsi in mundo erant, sed qui futuri essent ignoti, ordines autem iniuncti paucis post annis quam ille prädixerat, ut potē diuus Dominicus tribus, diuus Franciscus nouem. Quos uel Venetijs in duni Marci delubro, quod Salomonis templi instar fieri curauit, effingi fecit. In cuius parimento, parietibusque, ac fornicibus, testudinibusque, simulacra alia pleraque effigata emblemata, uermiculatoque opere futura protendentia, quae in dies exitus comprobant, formari atque effingi fecit. Et flauit animam in monasterij floris loco, qui canalis dicitur, canobitis suis benedicens. Eius corpus postea in monasterium florense translatum est. Ex canobitis eius, qui ipso uiuente sanctitate floruerunt, hi sunt, Peregrinus, & eius frater Bonatus, quibus futuram & proximam tribulationem reuelauit. Lucas eius scriba, qui postea Episcopus Consentinus fuit, Gerardus Abas, Ioannes & Nicolaus, quorum alter Abas monasterij Coratij fuit, alter istius nices gerebat: item Matthaeus, qui post Ioachim Abas floriacensis fuit, & postea Gerentinus Episcopus, Rogerius Diaconus Ecclesiae Seueruatis, Petrus & Nicolaus, qui omnes sancta uita uiri extiterunt. De Abate autem ipso Ioachimo Guilelmus Parisiensis in libro de uirtutibus sic dicit. Debes scire quia donum intellectus tanta claritatis est & acuminis in quibusdam, ut ualde assimiletur spiritui prophetiae, qualem crediderunt nonnulli fuisse in Abate Ioachimo. Et ipsemet de seipso dixisse dicitur, quia non erat ei

datus

datus spiritus prophetiae, sed spiritus intelligentiae. Si quis autem inspexerit libros eius quos scripsit super Apocalypsim, & super concordiam duorum testamentum mirabitur donum intellectus in eo, uerum in libris super prophetas liquet fuisse in eo spiritum prophetiae. Licet quidam diuinarum litterarum ignorantia ipsam fuisse prophetam, quod Christus Apostolis dixit. Non est uestrum nosse tempora uel momenta, & abbi, omnes prophetae & lex usque ad Ioannem prophetauerunt. Quod uique de primo Christi aduentu intelligendum est. Ut Hieronymus in Matth. & in Amos, & Ioan. Chrysost. & Athan. in secundam Epistolam Pauli ad Cor. & Aug. contra Faustum asserunt. Iam uero in ecclesia, quae erat Antiochia, prophetas fuisse Lucas in actibus Apostolorum scribit. Et Agabus, & quatuor Philippi filiae, & Corinthij, & Apostoli ipsi prophetauerunt, ut passim in Epistolis Pauli uidere licet. Et Iustinus Philosophus & martyr apud Eusebium Ecclesiastica historia libro quarto, usque ad tempora sua prophetiae gratiam in Ecclesiis floruisse ait. Quid multis opus est uerbis? Cum Ioel Apostolos, aliosque in ecclesia propheturos prädixerit, ut Petrus in actibus Apostolorum dicit, & Christus se ad Indios, inter ceteros, prophetas etiam misurum ab ipsis in Synagoga suis occidendos dicit. Nam, ait Amos, non faciet dominus Deus uerbum nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos prophetas. Cur autem Deus secreta sua seruis suis

reue-

reuelat, & quare non necesse est omnia fieri, quae dicit, qui scire cupit legat Hieronymum in Ionam, & in Ezechielem. Alij quidam Ioachimum uti haereticum calumniantur, quod Innocentius tertius libellum quendam Ioachimi nomine, hoc est iniustam aduersus Petrum Lombardum reprehensionem in concilio damnauit. Cum ipse, in epistola, quam propria manu exarauit, similiter & humiliter fateatur se eam fidem tenere, quam Romana tenet ecclesia, imbecque cum illa sua opera composita & componenda summo Pontifici assignari, quae ipsius morte fortasse praeventus offerre non ualeret, apostolica sedes iudicio approbanda & corrigenda. Id ipsum Innocentius ipse in decretali illa asserit. Extat in bibliotheca uaticana epistola Honoriij tertij Rom. pont. ad episcopum Lucae. in fauore Ioachimi aduersus eius obiectatores, quae haec est. Ad audientiam nostram noueritis peruenisse quod cum abatem & monachos ordinis floris de crimine haeretico prauitatis infamas, & a tuis permittis subditis infamari sumens occasionem ex eo quod felix memoria Innocentius Papa praedecessor noster libellum sine tractatum, quem abas Ioachinus eiusdem ordinis institutor adidit contra magistrum Petrum Lombardum de unitate seu essentia trinitatis generalis approbante concilio damnauit. Cum igitur idem praedecessor noster in sententia praedictae damnationis expresserit, quod per hoc florenti monasterio nolebat aliquatenus derogari quoniam

in eo & regularis est institutio, & obseruantia singularis, idemque Ioachinus omnia scripta sua ipsi praedecessori nostro assignari mandaret. Apostolica sedis approbanda iudicio, uel etiam corrigenda, cui propria manu subscripsit, in dictans epistolam, cui propria manu subscripsit, in qua firmiter constitetur se illam fidem tenere, quam Romana tenet ecclesia, quae disponente deo mater est cum florum fidelium & magistrum. Fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus, atque praecipimus quatenus fratres ordinis supradicti super haereseos crimine nec ipse infamare praesumas, nec a subditis tuis permittas, seu aliquatenus dissimulas infamari. Datum Roma apud Sanctum Petrum iiii. nonas decembris pontificatus nostri anno primo. Post Calicem Spatianum est cum fonte nobili, hic marmor effoditur. In-
de est Spatianum iterum, ubi aurum & ferrum nasci dicitur, ex huius corporis nico quopiam, cui Casula nomen est, fuit Antoninus Ponta utraque lingua eruditus. Pedatium hic etiam aurum nasci fertur, nec longe Cardonum flumen auriferum labitur, quod cadit in Cratium torentinum aureis maculis sparsis facundum. Ex huius corporis nico quodam, qui serra dicitur, fuit Ioannes Crassus utraque lingua satis eruditus, poeta & orator clarus, ingenij acumine & memoria ce-
nitate pollens, fuit et accumulata uirtutis uir. Inde est Petrasilla, & iuxta Ispica flumini labitur. Hic plumbis

pezzano

grande

pezzano

piccolo.

Pedata

sezza

Dietrich

Aprifana & chalcantum & Salsofide nascuntur. Aprilanum, secundum quod Crathis fluvius oritur. Hic prater alia ferramenta, cultri sunt nobiles & sclopi machinula. Fulium, Magonium, Rablanum, & iuxta Sabatum flumen labitur, incolae bonina coria, & soleas optime concinunt. Funt & hic salsamenta optima ut sarcimina, perne petasonesque, ex huius corporis idco Feructo dicto fuit Nicolaus utraque lingua eruditus, & bonis moribus praeditus. Scripsit librum de rebus sacris, & Sylvarum libros quatuor conquestionis Italiae heroico carmine librum. Carpacianum, Sylvanum, cuius incolae pestibus conficiendis & lanificio plurimum nacent. Nam & aulca, & capetia, & sitarchas texunt, & lodices, quas quod alicubi ex ea primatana fiant, capritas vocant. Altilia. Nec longe Crepistum vicus est, ubi specularis lapis nascitur. Miletum, ex quo fuit Carolus lardinus Parrhasius alumnus acerrimi ingenii vir, Romae facundia haud in gloriis graeca quoque lingua apissime eruditus. Sed enim in litterarum ocio se mirum immodum accinsit. Romae bonas literas publice est professus. Rebus excessit humanus ingenii admodum. Paternum cum emporio annuo. Incolae hircinis, ueruecinisque, & ovinis pellibus aptandis dant operam. Depinianum, cuius incolae aereis nasis conficiendis navant operam. Nam & lebetes, & abena, & sartagine & peluas & cacabos, & alia eiusmodi nasa optime conficiunt. Theffanum, Donitium, hic chalcantum nascitur, & pro-

& prope Album flumen labitur. Per omnia autem loca haec generosa uina sunt, & praesertim Rublani, Funt & lina nobilia eius generis, quae femina vocant. Extant & in Consentino agro pulchra bouum armenta. Supra Consentiā Menecina oppidum est Oenotrorum urbs mediterranea, ait Hecateus apud Stephanum, cuius Menecinus. Ager hic frugifer est, sit Siligo, & lens laudatissima & castanea opuma, quas insitas vocant, & optimi serici copia, nascitur & silex. Non longe a Menecina Caroleum oppidum est Ixias olim dictum, urbs quoque Oenotrorum mediterranea contra Menecinam, ait idem Hecateus eodem Stephano referente, & prope Basentum flumen labitur. Hic etiam Siligo sit, & castanea insita, & sericum, nascitur & silex, inter reliqua hortensia carulei laudantur cinara, quorum ingens numerus sit. Ex hoc oppido fuit Basilus latina lingua eruditus. Iuxta Caroleum Domanicum Castellum est cū siligine & castaneis, quales sunt Carolei agro. Ad mare fligidium oppidum est freto imminens, quod eiusdem nominis fluvius adlabitur, distat a Niceto m. p. vi. hic optimi serici namentus immodicus sit, nascitur & vinum non vulgare sunt in hoc agro Syluae glandiferae ad porcos alendos commoda. Ex hoc oppido fuere Franciscus Maioranus & Antonius Bonius integerrime uita viri beati Francisci Paulitani socii: sunt in hoc agro uici Falcumaria, & longoburgum, ex quo fuit Archangelus itidem sanctae uita vir & beati Francisci Paulitani socius. Post

Menecina.

Carolei
Ixias.Domani.
Eune fido
fligidium.

Italiam peruenit: ubi cum ciuitatem condidisset, in illis locis regnauit. Porro multo tempore elapso exercitum ducentes Crotonia a interfecerunt ultimam reginam Cletam. Omnes enim Cleta in his Regia Cleta dicta sunt. Lausa autem ciuitas est Crotonis a Lausa Lacini filia dicta, a quo Lacinium promontorium in Italia nomen accepit. In Pitremale agro sal fossile nascitur. Non procul a Petramala Sabatium oppidulum est, & eodem nomine flumen nauigabile & piscentium cadit in mare, Oenarus olim dictus, de quo mox. Intus est Mamertium ciuitas uetusta, sedes episcopalis, martiranum nunc dicitur, secundum quam Oenarus flumens idest Sabatium labitur, cuius meminit Antoninus pius in itinerario. De qua uerbo Strabo, ubi de locis & Cauloni scribit, sic ait, supra has urbes mediterraneam Bretij occupant, ubi est Mamertum oppidum nobile, & silua picis ferax optima breztiana dicta. Pueri Mamertini uiri bellitrosi, Romanisque amici ac socij fidelissimi. Qui primi ac soli absque Romano duce aut milite Pyrrho ex Sicilia a Tarentinis aduersus Romanos accito occurrerunt, ut Plutarchus in eo scribit. Qui Messana cum classe soluens, Tyrrenumque pontum legens transmisit in Italiam, ac Tarento sinu iuxta Lamentum flumen appellens, ibi exercitum cum elephantibus exposuit, iterque fecit Tarentum per Neocastrensem & Mamertinam agrum, ualle, qua ab indigenis dicitur Decollatura, & per Silam Siluam ad Cratis fluminis ostia, ut itaque Plu-

Cauloni

Mamertum

Mamertum

Prope flumen Siluam, nunc Iuuent, oppidum Caribus
 Anno 1640, nomen Iuuent, nunc
 Iuuent Mago.

tarchus ipso. Pyrrhus compluribus nauibus in Messinensi portu amissis, in Italiam peruenit. Mamertinorum haud pauciores decem millibus primo transgressi signis collatis dimicare cum non audent, iniquis locis, impetu contra regem facto, totum exercitum urbem uere. Ibi duo elephantis ex ijs, qui posterius clauderant agmen oppressis, ipse rex a fronte discurrens aduersus homines bello affictos magno cum periculo resitit: uulnere autem in capite accepto cum Paulo expugna cessisset, etiam magis extulit hostes. Quorum unus praeter ceteris ferox, procero corpore, & splendidis armis, superba nocte regem, si uideret, in certamen prouocabat. At Pyrrhus ob hac irritatus, iraque incensus, & sanguine sedatus, trucique aspectu terribilis in pugnam rediit hominem illum consequutus ita caput percussit, ut uictus, & uirtute gladij usque ad partes inferiores plaza descenderet, cederentque hinc inde diuisa, corporis partes. Hoc reliquos continuit, ne amplius persequerentur quasi supra humanam nim Pyrrum admiratos contritosque. Ipse uero quod reliquum erat itineris secure profectus Tarentum peruenit. Peditum xx. equitum tribus millibus secum adductis. Signabant Mamertini in nudo Martem nudum stantem, at galeatum altera manu enses altera hastam habentem, & iuxta ipsam scutum & thoracem, & ex altera facie gallum, qui Marti est dicatus, eique ob uigilantiam sacrificabatur, item martis stellam inscriptione graeca tali Μαμρτινῶν Επιστάτης

pius magister uiarum. Meminit & urbis huius Lycophron in *Alexandra*, in qua *Ligia* una & *Sirenis* interit, sepultaque est. Ait enim. *Ligia* uero in *Terinam* a flatibus eijcietur
 Per unāam natans, illamque nauta
 Hanc quidem *Phaleri*
Littoribus sepelient in oris:
Ocinari uorticibus conterminam:
Lanabitque sepulchrum bonis cornua habens aquis
martis. Super quibus uerbis *Isacius* ait. *Ocinatus*
 fluvius est iuxta *Terinam*, *Mars* id est robustus vocatus,
 & bonis cornua habens propter strepitum. Quod
 autem fluvius cornutus, & bonum cornua habentes inducunt,
 fortasse sit propter uolentiam & strepitum undarum.
Mars enim non est fluvius iuxta *Terinam*,
 sed *eris* unde illud epitheton imposuerunt. Item *Lycophron* ipse.

Alij rursus *Terinam*, ubi irrigat aquis
Ocinatus terram, puram eiciens aquam,
 Oberratione inhabitabunt laborantes amara. *Isacius*:
 amara oberratione infortunati, ubi circa *Terinam*,
Ocinatus fluvius terram irrigat, aquam puram eiciens.
Cicero *Tus.* primo de *Eliseo* *Terinao* sic scribit.
Terinam *Elisium* cum grauitur filij mortem morderet,
 uenisse in *phycomanium* quercetem qua fuisse
 tanta calamitatis causa: huc in tabellis tuis huiusmodi
 uersiculos datos:

Ignaris homines in uita mentibus errant *Euchrypus*
 patitur

patitur funere lato.

Si sunt uidens finiri ipsique tibi que.

Notabant *Termini* in numismate *Ligiam* *Sirenem*, &
in *subam* & *lyram*, & ex altera facie uictoriam a-
latam in sella sedentem, & manu fertum habentem,
 quandoque uero tenentem aquilam grata inscriptione
 uisitur. Aliquando effingebant eandem *Ligiam* dia-
 dena in capite habentem, & ex postico uictoriam
 alatam sedentem in sella, altera manu fertum, altera
 oleatrum & quandoque caduceum tenentem. In-
 terim signabant *Apollinem* & ex altera parte solem.
Atare hoc *Enripium* usque longe piscosum est: nam &
pauorum & *magnorum* piscium, & praesertim *thynnorum*
 & *xiphidarum* captio fit, quibus membratim
 dissectis cataria replent, capitur & corallum multis
 locis. Post *Terinam* *Castellum* oppidum offertur adi-
 to loco paulum a mari sepositum. Huius oppidi domi-
 nus est hunc *Caesar* *Aquinius* ex *dini* *Thome* *Aquinii* fa-
 milia. Distat a *Terina* loco m. p. iiii. Hic *nina* & *me-
 li* praecleara fiunt, & gypsum coquitur e lapide, sunt
 etiam uerricula *thynnaria*. *Archestratus* apud *Athe-
 neum* libro septimo, *Thynas*, qui in hoc sinu capiun-
 tur, mirifice laudat, ait enim de *thymis* loquens: Si
 forte *Hipponi* *Italia* peris. neris oras optimi erunt illic
 cantonum. *Thymum* biennium excedentes oreyni dicun-
 tur, ante uero annum *palamides*. Non longe *Suba-
 rina* promontorium est *Brettium* a *Sallustia* appella-
 tum. Secundum quod *Euphrasia* oppidum occurrit
 haud

Cash. Rone.
Ad. R. R.
Tab. R.

De. P.
Thyn.
Lib. R.
Thyn.

Ad. R. R.
De. P.
Thyn.
Lib. R.
Thyn.

Referta baud nimium a mari semotum, a Castione m. p. vi. Distans, Lametia olim dictum a lameto fluvio, quod ad huc nomen retinet, lametia, ait Hecateus, referente Stephano, urbs est Oenotrorum a lameto fluvio dicta, fuit Crotonitarum. Ab ea lameticus, & lameticus civis, a qua Aristoteles, ut dixi, sinum hunc appellavit lameticum. Meminit & lametia urbis bycophron in Alexandra, ubi & Tysetim nadam esse dicit, meminit & Philogenes referente Isacio in bycophronem. Hinc ad Scyllaticum freium m. p. sunt viginti, ubi Italia angustior est. Euphemia diui Iohannis phanum ex diui benedicti monachorum canobium, in quo diui Iohannis Lacertus & diue Euphemia caput, & pars quota brachij Sancti Stephani protho. asseruatur. Sunt & nullorum aliorum Sanctorum ossa frustra. Haud procul ab oppido Lametum flumen navigabile & piscosum labitur. In hoc agro umipetus frequens provenit. Supra est Neocastrum civitas sedes episcopalis cum emporio nobili edito pensilique loco sita fontibus riuisque affluens, distat a freto m. p. septem. Huius urbis ager est frumenti & aliarum frugum ferax, & piscuus, sicut perpulchra limonum citrorum & malorum alicoriam nemora, abundat & omnis generis fructibus, sit & optimi olei ubertas & vina ac mella preclara. Nascitur lubrica fabrilis provenit et iumperus. Fiunt multarum alium pulchra aucupia. Extat & silva glandifera ad porcos alendos opportuna. Est in agro hoc Blasium pagus Turres olim Antonino

Antonino Pio Casari in itinera dictus, cum melle speciatu, & balneis nobilibus, aqua sulphurea est, qua multis medetur morbis. Vico Marcinara, via, que Neocastro Catanzanum itur, lapis specularis nascitur. Post Neocastrum Spoletum & pesipam fluvij labuntur, qui lameto miscuntur. Supra est lametum vicus, ubi marmor effoditur: & prope est Feroletum castellum cum melle optimo. Ex hoc castello fuit Matthaeus Collatius eruditus vir, venetijs latinas literas publice est professus, Scripsit quadam: Exinde Maida oppidum nobile est edito coque amano loco situm, olim Melanium dictum ab Oenotriis conditum mediteraneum, ait Stephanus, civis Melanius, & melinensis, Orientem sole spectat, quod Panopletus idest bono omni repletus fluvius perlabitur. Abest a Freto m. p. octo, a Neocastro totide. Hic vina et mella laudata sunt. Ager hic totus prope in plantis est frumenti & aliarum frugum uber, pabulo, aucupio & venationi commodus. Nascitur gypsium marmorosum. Est & fons salsam manans aquam, ex qua muries fit. Est & Calocius mons in Apennino sublimis quasi Pulcher mons, vel pulchra sublimitas, aut pulchram idest suave frigus, ubi fons scatur. e cuius iugo utrunque fretum conspicitur. Provenit & in agro hoc Iumipetrus. Ex hoc oppido fuit Vincentius Vianens medicus chirurgus eximius, qui primus labia & naves multos insaurandi artem excogitavit. Fuit & Bernardinus eius ex fratre nepos, & artis haeres. Vixit modo, huius

Amato.
Faro. de.
Diun.
Tangron.
Petraria.
S. Angelo.
Nadua.
Melanium.

PH

huius filius & itidem artis haeres. In hoc agro pagi sunt Cortalis, Coriga, petreum, & Iacorsum. Post Maidam Lacania castellum offertur, abest à mari m. p. tribus, à Maidafex, quod Mocata fluvius praeterfluit. Hic lina optima sunt eius generis, quae femina dicuntur, fit & sesama, nascitur nitex, & nymphaeae herba, gignuntur tubera, eximitur marmor, exant & retia thynnaria. Ager hic saccharo aptissimus est. Proueniunt sponte platani frequentes. Quamquam quidam, qui plantarum peritiam habere praefert, platanos in Italia sponte nasci temere negat. Hic si Calabriam reliquamue Italiam sedulo perlustrasset, plurimas plantas, aliasque in ea esse, quae ultro gignuntur, uidisset si tamen ueram huiusmodi notionem habebat. Verum quia in uno tantum Italia loco diu contabuit & emarcuit, quicquid ibi non nouit, nullibi in Italia nasci audacter asserit. Supra Lacaniam Monsaurum. Exiguum castellum est cum melle claro. Et prope est Monardum oppidum adito loco, cuius ager frugifer est, aprorum, caprearum & aliorum quadrupedum uenationi, ac palumborum & phassarum, aliarumque amon accupio, nec non pabulis aptus. Nascitur lapis phrygius, gignuntur tubera. Dein meridiem uersus est Francauilla oppidum cum temetolaudatissimo coque austero. Distat a Fretom. p. tribus, à Lacania totidem, salubri amenoque loco situm. Ager hic fecundus est, uenationi & aucupio commodus. Fit sesama, prouenit nitex, & inuiperus. Delentisco & myrto

myrto nil artinet dicere, cum tota Calabria his resecta sit. Postea est Angiula oppidum edito loco, eiusdem nominis fluvius navigabilis & piscosus, tarentinis & angillis uber, cuius meminit Antoninus Pius in itinere. Fuit olim dicta angitula Crissa urbs phoenicium, cuius meminit lycophron, ut supra ostendimus, a Crisso Panopei fratre candida, ait Isacius in lycophronem prope Hipponium è regione Crotonis. Hic nobile emporium annuatim celebratur, distat a fretom. p. duobus, à Francauilla tribus. Fit in hoc agro sesama & gossipium, nascitur marmor, & intus smiris lapis reperitur, prouenit nitex, est & fons salis aquam scaturiens, ex qua fit muries: sunt in agro hoc aucupia & uenationes uberes. Saneque pagi macheratum & Pimenum a pimenno uerbo graeco, quod pascio gregem significat, intus sunt Polia & monrsum & Monsantum tenuia castella cum spectato melle: in montibus lapis phrygius nascitur. In Monsantum mulier est nomine Angela, quae uestes in telario inconsutiles conficit, ut indusia, diptoides, brachas cum oreis calligisque, & capitis operimenta. Et in hoc agro Capistratum pagus est. Ad mare est Picium oppidum fretum imminens nouum opus, abest ab Euphemiam. p. xviii. Conditum est id oppidum, ut pyratibus depredandi hac transuentia nauigia facultas interciperetur: nam hic secessus est, in quo pyrae latebant. Hic thinni è uerriculo exponuntur. Quem locum oppidani segiolam uocant, & à Cicerone in epistola

Rola

Stola ad Atticum sedeculam appellatam opprimantur, cum ibi Cicero Aristotelicam disciplinam intelligat, quam Atticus sedeculam suam appellare consueverat. Oppidani piscationi & navigationi dant operam, mercatores hominesque lembis ulro citroque traicientes. Mare hoc piscosum est. Sunt & recta thynnaria, quibus ingens thynnorum copia capitur, quos cetari membra- tim casos sale asservant, conduntque in cadis. Fit & magna trichurum piscatio, quibus sale conditis cadis op- plent. Est pitij aqua ferraea, qua tamen bibi potest. Nascitur in hoc agro marmor, intus quod smiris repe- ritur. Fit in hoc agro gossipium: sunt & limonum & citrorum nemora. Intus est Philocasia tenne castel- lum, id est amabilis casa. Ager hic frugifer est fru- menti & aliarum frugum ferax, & pabulis aptus. Fiunt olea & uina non uulgaria, provenit nardus mon- tana. Est in hoc agro Stephanacellum vicus, qui coronam significat cum melle optimo. Fiunt & in agro hoc pha- sianorum & externarum & aliarum alitum aucupia pulchra, & caprarum & leporum venationes. Phi- locase contermina est Panagia Pusillum castellum, quod nomen totum purum significat. Exin est ual- longa Exiguam castellum cum casco probatissimo in hoc agro silva sunt glandifera & castaneta ad porcos alendos opportuna. Sunt & pulchra pabula, sunt venationes, & aucupia. Proveniunt ubertim fragra. Sunt in hoc agro pagi Pizonum, ubi fit charta. Erum pit & squilla. Nicolaum, Batianum, ubi quoque, squilla

squilla provenit. Eroniaturu, quod ronitru observan- tem significat. Quod Aenialis fluvius intereat, in hoc agro glandifera arbores ferunt agaricum. A Val- longa m. p. duobus Belisfortum oppidulum est edito loco Subscinum Antonino Pio in itinerario. Quod Medama fluvius adlabitur. Intus divi Stephani ades est Cartusiensem monachorum cenobium a Rogero Guiscardo innioris roberti ex fratre nepote conditum, in qua ade beati Brunonis huius ordinis fundatoris, & beati Iuani eius socii corpora quiescunt, nemit in Ca- labriam beatus Bruno Urbani secundi pont. max. & rogerij iunioris temporibus. Excessit e uita anno a Chri- sto nato M. C. pridie nonas octob. Est & dignus Ste- phani prathom. Frustula crucis dominica, & mensa, & arge Aaron, & Iohannis baptista, & Zacharia patris eius, utriusque Iacobi, Philippi, Matthai, Bar- tholomei, Thome, Simonis & Iude apostolorum, Ioa- nis Chrysost. Athanesii, Basilij, Gregorij, Felicis, & Calisti Rom. Pont. Marcella, Maria Magdal. Christi- na, Chaterina, Prisca, Georgij, Dionysij Arcop. Cos- me & Damiani, Iohannis & Pauli, Ciriaci, Hipolitij, Pantibeleonis, Theodorij, Antonij, & multorum alio- rum Sanctorum. Item dens Agathe, dens Goberti, dens Iohannis Iochini. Sunt & frustula sanctorum lo- corum, ut sepulchri Christi, & lapidis, ubi fuerit pe- des eius transfigurati, & Cripa in qua ieiunavit, & montis assumptionis, & columna, in qua fuit flagris ca- sus. Secundum ademplum obsidiamus nascitur, ex quo

quo sit vitrum optimum. Quo lapide accola in adificiis utuntur. In agro monasterij lapis ophites ceditur, granitum vocant sculptores, eius generis est, quo columna in Romano Pantheo sunt. Non longe à monasterio, quædam Stilum, lapis specularis nascitur, sunt in hoc agro pagi Mosaurian, ubi asparagi optimi omnibus anni mensibus proueniunt. Gasparium. Spatula, quod cibum deliciasque sonat, cum caseo & hyppace optimo. Et iuxta Cacinor fluminis fluit, ubi lutra sunt. Bonungium, ubi aurum & ferrum nasci traditur, nascuntur & asparagi cunctis mensibus anni. Cimbarium idem cum caseo & hyppace claro, ubi & obsidianus lapis nascitur. Sunt & in huius monasterij territorio silue ad domorum tigna reliquæ uicilia, & ad nauisiorum fabricam apta. Glaniferæ arbores agaricum ferunt. Finit siluestriam animalium uenationes. Inde occiduam uersus Sorianum oppidum est: pensili loco situm. Soria congeriem sublimitatemque sonat. Hic fæmina opera sunt haud ignobilia, uariaque uasorum genera, quæ usui humano sunt accomodata. In hoc agro gypsum è terra foditur, quo utuntur figuli, exciditur & lapis molaris frumentarius & olearius. Sunt & silue grandifera ad porcos alendos opportuna, & pabulo, uenationi & aucupio comoda. Sunt in hoc agro pagi Basilium, & Barbara. Finit in Surianensi agro olea præclara. Deinde ad Petri cuncti Dimitrium tenue castellum offertur, cuius ager frugifer est. Subinde est Monsileonum oppidum.

pidum, hipponium olim ab hippone Herodæ, ut nudi sicphani, dictum, fortassis Phocense, nam Phocenses multas arbes in hac ora, & alibi in Calabria, aut condiderunt aut ab Ausonijs, & Oenotrijs conditas incoluerunt. Huius urbis meminit Lycophron in Alexandræ. Strabo uero, libro sexto hanc, & Medamam a Locris conditas tradit: qui sic ait. Hipponium Locroriæ edificium, quam obtinentibus Brettis eripere Romani, qui Vibonem ualentium appellauerunt. Hic Agathocles Sicilia Tyrannus eâ potitus urbe nobile emporium instituit, cuius florentissima regionis amantissima præta esse constat, ad quam Proserpina è Sicilia carpandos ad flores uenit. Hinc matronarum usus inualuit, ut collectis ex floribus coronas texant, cum dies festos agunt, quoniam empta gestare festa, initio illis datur. A qua urbe Hippanienses & hipponiates, Vibonenses & Valentini incolæ. Hic Gelo nemus amantissimum extruxit, quod cornu amalthææ appellauit. De quo Duris apud Athenæum libro xii. sic scribit: cornu Amalthææ locus est, quem struxit Gelo in nemore amantissimo egregie pulchritudinis, aquisque irriguum iuxta Hipponium ciuitatem. Fuit nempe urbs hæc opibus ac gloria, uel potu inclita. Hanc & Rhegium inter septem illustriores & opulentiores Italia ciuitates fuisse, quæ substantia & domorum pulchritudine pauimentisque præstabant, Appianus bellorum ciuilium libro quarto memorie traditum relinquit. Fuit quoque Romanis amica ac socia. Quæ cum sub id tem

pus, quo Annibal Placentia erat, Carthaginenses classem ad eam oram nauandam misissent, Hipponienses agri libentius depopulationem, urbisque terrorem per timaciter sunt perpessi, in fideque & societate P. R. perstituerunt, urbemque necessariis rebus, quo hostibus resisterent, munierunt, ut Linus Bel. Pun. libro primo tradit; ubi sic scribit. Iam sorte Carthaginenses viginti quinque milia cum mille armatis ad populandam oram Italiae misere, populatoque Vibonensi agro, urbem quoque terrebant. Repetenti Siciliam T. Sempronio Consuli excursio hostium in agrum Vibonensem facta nunciatur, Sexto Pomponio legato cum viginti quinque longis navibus Vibonensem agrum, maritimamque oram Italiae tuendam attribuit. Fuit & Colonia Romanorum civium perillustris, velut Linus Bel. Mac. libro v. autor est, ad quam, inquit, mille septingenti pedites & trecenti equites iuere. Velleius etiam Paternus Valentiam Coloniam deducit ascribit. Fuit quoque nobilissimum municipium Romanorum, ut Cicero in Verrem actione septimam inuit, ubi sic inquit. Ipsi Valentini ex tam illustri, nobilique municipio tantis de rebus responsum nullum dedistis. Cicero exilij sui tempore, cum Melitam insulam patrie statuisset, ut ibi moraretur, quousque res suas componeret, Vibonem ad Siccam terrestri itinere concessit, ut inde transmitteret. Caterum ubi Clodij rogationem de suo exilio aliam percepit, per quam cccc. ab Italia miliaria aqua & igni sibi interdiceretur, ut ipsemet

semet ad Att. libro tertio & xvi. scribit, cum Melitensi sibi esse non licere, consilio repente mutato a Vibone Arundinum conuertit, ut se in Graciam reciperet, ne- rum prius lauros ad clientes suos petit, quo ex loco scribit ad Att. inde Crotonem contendit & Thurios. Quo in itinere omnes Calabriae ciuitates, ad quas diuertebat, ipsam quam humaniter excipiebant hospitio, ut ipse met in oratione pro Plancio dicit. Postuero reditum suum in urbem Senatus uniuersus, ut ipsemet Cicero in oratione pro domo sua ad pont. scribit, gratias agendas censuit ciuitatibus his, quae M. Tullium receperant. In bellis autem ciuilibus, Hipponium Caesaris partes est sequuta, ut Appianus Bel. ciuilius libro tertio scriptum reliquit. Hic Caesaris naues quinque à Pompeianis combusta sunt, ut Caesar ipse Bel. ciuiliam libro quarto prodit. Hanc urbem Plutarchus Lucania effecit. Ex hac urbe fuit Pesteus scriptor antiquus, cuius meminit Macrobius Satur, libro sexto, quem adducit in uerbo transmittit pro transeo. Signabat Vibonenses in nemo Proserpinam habentem in capite tiaram, quod ibi eius templum esset celebre: & exposito gemina Amalthaea cornua regionis ubertatem significante inscriptione Latina, Valentia. Interdum incidebant Iouem & ex altera parte fulgur. Aliquando incidebant Herculem, & ex altera facie duas clauas. Interim incidebant Minervam, & exposito noctuam eius aluem. Quandoque incidebant Apollinem & ex altera facie hyam. Erat Hipponi

X magni-

in uita
Ciceronij

magnificentissimum Proserpinae Phanum plurimis
max moreis columnis ornatum, quas Rogerius Guiscar
dus Calabria princeps Miletum transtulit & in episco
pali ade, atque in Sanctę Trinitatis delubro locavit.
Huius Proserpinae signum, arasque Romani religionis
cultores Hipponio ab eis deducta colonia rescientes
D CCLXX. m. xc. Sestericios expendere, hoc est usualis
nostrę monetae numerorum aureorum scattatorum xviii.
millia ducenta quinquaginta duo cum quadrante. Nam
mille sest. masculino genere, & sestertius neutro genere
ide sunt, valetq. aureos numos viginti quinque. Basis cũ
inscriptione est Miletii in foribus episcop. adis infimo lo
co sita transeuntium pedibus concalcata. Quod hi, qui eã
ibi locarunt, quine desliturum sint vetustatis contem
ptores, unde & primi versus literę quedam abscriptę
sunt. Cum potius huiusmodi rerum memoria magno
esset Audio conservanda, ut nobis esset ad imitandum
exemplum. Nam si idolatrię uana ac falsa religio
nis cultores tanto studio, ac tam magnis sumptibus
idolorum templa ac signa, arasque decorabant, quid
nobis est faciendum? Inscriptio autem huius basis
hęc est. L. uid. uir. M. Q. Cincius. C. Aul.
iiii. uiri D. Signum Proserpinae rescindendum sta
tuendumque, arasque rescindendas ex S. C. curavit
H D D CCLXXm. xc. fuisse. Helnia Q. f. Orbia M.
filia. Curę esse debet Hipponiatis basim illam alibi lo
care, ne tantę rei memoria prorsus aboleatur. Fuit
etiam Hipponium sedes episcopalis. Synodo Romana
sub

sub Symmacho Papa interfuit Ioannes episcopus Vi
bonensis. & synodo Nicene Secunda sub Hadriano
Papa primo interfuit Stephanus episcopus Vibonien
sis. Eruta fuit Vibo ab Agarenis sub beati Nili tem
pus, quo & Terina & Tauriana, & Trifchenes euer
sa fuisse. Sedes hæc episcopalis, necnon Tauriani Mi
letum translate sunt a Gregorio Papa huius nominis
septimo. Celebratur Hipponii nobile emporium ter in
annos singulos. Ager hic frumenti & aliarum frugum
ferax est. Fit saccarum, & sesama, & oleum clarum.
Fiunt perdicum & phasianorum aucupia, extant uer
ricula thynnarum. De bonitate thynnorum hipponia
tis sinus diximus. Sunt in hoc agro pagi Piscopis, Gre
gorium uena, & iuxta uena iterum, Treparnum, ubi
lapis specularis nascitur. Longoburgum cum limis non
ignobilibus. Post Hipponium Briaticum oppidum est
adulo loco Miliario a mari sepositum, distat a Monteleo
no m. p. quatuor. In mari statio est Nicola dicta, &
iuxta Praca, & Braces, & Turrecula modica insula
sunt, Ithaceusa, a Plinio nuncupata. At enim con
tra Hipponium insula parue sunt, quę Ithaceusa ap
pellantur Vlyssis specula, sunt & retia thynnarum. In
Briaticensi agro uina & olea clara fiunt, item xylon,
& sesama, & amygdalarum copia, & uarij generis
fructus optimi, laudatur & apiana uina. Extant &
uirdaria citrorum, limonum, & malorum aureorum.
Nascitur & sponte ubertim in collibus arido loco, ubi
nec aliud feri, aut nasci potest, herba angustia & lon

ga duorum gubitorum ad piscorum, sportarum, & re-
 stium, uerniculorumque usum, & umeorum ligamen-
 ta apta, prabet & bobus pabula, uotumum uocans
 incolae, ego spartum id esse auctumo. Sunt in hoc agro
 pagi, Mantineum, quod uaticinium notat; Paraco-
 num quod significat salutare: nec procul est Paradi-
 sonum, quod prater odium sonat: & ei conterminum
 est Cernidonium id comite donum significat: & pro-
 pe est Mesonum a meso id est medio dictum. Inde est
 Syconum a sicum ubertate dictum: & ei uicinum est
 Faclonum, & iuxta est Cisdonum a Cisso desiderio no-
 minatum. Inde est Cochitronum, & Martum. &
 Sophadum, quod sapientem cantum significat. Item
 Conum, & Pisconum, quod humidum locum sonat.
 Exin Tropaeam uersus sunt Polycarpum: Leum, ubi
 lubrica fabrilis nascitur: Constantinum, potentium
 cum solis optimis: rosarium, Madaradonum, quod
 saluum donum significat, Sterapodonum quod solidum
 pedem notat. Post Briaticum Sabronum promonto-
 rium est Hipponum appellatum ab Isacio, distat a
 Briaticum. p. viii. Intus est Mesianum oppidum cum
 munditiis que in singulos annos celebrantur. Ager
 Mesianensis frumenti & aliarum frugum ferax est, sit
 & optimi olei copia, prouenit in agro hoc crocus sil-
 uestris. Suntque pagi Zengarium quod inmentum so-
 nat, Papelontum Picinum, quod densum significat,
 Argiona, quod uenationem notat Scaletum, Calanda-
 rium quod significat nalem, Prasinacum a prasina ar-
 la

la herbarum, Pernocarium a pernos aquila specie, &
 Pernicarium iterum, Orcilladum ab orcillo adiuro,
 Rombiolum a rombeo uoluo dictum: Caryuatum a Ca-
 rya nuce: Moladum ab euentu aliquo, moleo enim
 significat pugno. Ad mare Tropaea ciuitas est, mari
 incumbit, a tropaeo retronerto dicta, quod, ut licet
 opinari, dux quispian Romanus Classis praefectus ex
 Africa, aut aliunde reuersus eam condiderit, aut ex
 castello quod hic erat, in urbem aucta. Non enim ora
 hac nitetis & oliueris, alijsque arboribus impendio co-
 moda absque habitatoribus, frequentibusque uillis
 ab Auxonijs, & inde ab Oenotreis, alijsque graecis de-
 ditata fuit. Meminit huius urbis Stephanus Bizan-
 tius, quam Postropaeam uocat. Fuit Iustiniani Im-
 peratoris temporibus. Distat a Sabrono promontorio
 m. p. six. Est & sedes episcopalis antiqua. Theodo-
 rus episcopus Tropiensis interfuit synodo Constantino-
 politana sexta. Et Stephanus episcopus Tropiensis in-
 terfuit synodo Afericae secunda, & Laurentius episco-
 pus Tropiensis interfuit synodo Romana sub Symmacho
 Papa. In ade diui Francisci una spinarum corone do-
 minice asseruatur. Hic mercatus quotannis celebra-
 tur. Funt panui gossipini nobiles. Secundum urbem
 insule adiacent due cum statione. Viuit modo huius
 urbis ciuis Petrus Vianus medicus Chirurgus, qui,
 prater cetera, labia & nasos mutilos integritati resti-
 tuit. In hoc agro prouenit Staphisagria, nascitur &
 ingens uotum copia. Sunt & in Tropaeensi agro pagi

Byphela plerique græcis appellari nominibus. Iuxta urbem parte leua est Paralia quasi maritima, quod secus litus sit. Inde est Sabronum, quod edacem significat cum oleo & nino nobili. In his pagis gossipij ubertas fit, supra est Ioannium. Inde urbem uersus est Daphina, & iuxta Daphina iterum, a lauris dicta, postea est Phitalis, quod plantam hortiq. arboribus constitutum significat. Supra est Zacharopolis quasi utilis ciuitas, & prope est Aliphitum a bonitate olei dictum cui contermina est Drapea, quod maturam messem sonat. Dein est Chessanum a cheo fluo dictum cum optimi olei copia. Et ei propinqua est Charia a ualle dicta. Exin est Britarium, quod scatens ac feruens notat: & prope est eiusdem nominis amnis: intus est Chorametum, quod regionem uinis sonat: ei proxima est dominica. Hic pagus quomodo initio notatus sit compertum non habeo, nunc Dominica dicitur, quod in eo beata Dominica nata sit, eique templum erectum, tametsi quidam eam campanie tribuant. In mari portus est Hercules, formiculas uocant Accole, quasi Herculis formas: cuius meminit Plinius, itemque Strabo, qui ubi de Hipponio satis est, ait: Cum ad Herculis portum nauigas extrema Italia circumflectis: est enim haud procul a Vaticano promontorio: Secundum portum hunc Statio quadam est, & Gadannum scopulus: nec longe Mescheia & Proteria Stationes aliorum sunt: dehinc Vaticanum promontorium occurrit Terinaeum hipponiatemque sinum efficiens a uaticinio aliquo dictum & eiusdem nominis

nominis amnis, distat a Tropæa m. p. septem: Hinc rursus Gcolienfis sinus incipit & usque ad Canidè promontorium protenditur. Contra est Manineum scopulus a Vaticanio itidem dictus. Ab urbe hucusque ora hac uinetis & oliuetis est referta. Intus est Nicolaum pagus, & prope est Briadum, quod floridum, Letum ac delizioso significat, cum ficis optimis. Inde est Orciladum ab olei copia dictum, ovis enim lechrytum sonat: iuxta est Rigadam, quod sedis ruinas notat: Intus rursus sunt Bryuanat alium a bryo & ana iterum & calor dictum, quod agit hic bonum semper scaturiat: prope est Lapathonum a lapatho herba dictum, hic humastus uua optima sit: exinde est Panagia, quod totum purum significat, & iuxta est Spilinga quod saxum concavum significat: dein est Condrochimoum, quasi fructus particeps, nec longe est Carriladum, quod cancerum sonat. Inde est topo'is exiguum castellum edito eoque salubri loco situm quasi diopolis, hoc est Iouis ciuitas, haud nimium a mari Semotum. Auguflini Nipha philosophi patria. Quem sinuessam quasi iulia lege repetunt Sinuessam. Hic cum iam puer, mortua matre, a patre & a nouerca (duxerat enim eius pater aliam uxorem) male haberetur, aufugit domo & se Neapolim recepit. Quem praetorem praese indolem ferentem Sinuessanus quidam cum esset intutus Sinuessam in domum suam duxit, ut liberis suis inferuaret. Qui quod acris ingenij, ac glorie cupidus esset, simul cum illis in literarum studiis incumbit.

Atque inde cum eisdem Pataniis professus philo-
sophia studio acriter nauavit operam. Cumque postea
Sinnessum ac Neapolim reuersus patrem omnia bona
dissipasse, atque subinde mortuum esse percepisset,
noluit amplius Iopolim patriam suam radire, sed Si-
nessæ uxorem duxit, & Neapoli multos annos philo-
sophiam publice est professus. Floruit Leonis decimi
temporibus, & obiit Pauli tertij pontificatu. Scrip-
sit in omnes Arist. libros commentarios. Extat ad-
huc Iopoli Nipharum familia. Verum ipse Sinness-
orum gratiam, quod apud eos aliquando degerit, ux-
oremque duxerit Senuesianum se scribebat. Quamquam
sepius in gymnasio palam Calabrum se esse fatebatur,
& in epistola, quæ est ad Ioannem Arenarum princi-
pem in Commentario super perhermenias se Calabrum
esse testatur. Id quod tamen in secunda operis editio-
ne sublatum fuit. Sed porro uani ac Dementis est alie-
nam gloriam aucupari, & inopem laudis aliena lau-
de predicare se gloriosum. Fit Iopoli olei copia, &
amygdala fructatissima, ac præter ceteros fructus,
pira nobilissima, & pæones optimi, fit & sericum
nobile. Extant & horti nemorosi citrorum, limo-
num & malorum aurcorum. In hoc agro notum
est, ne herba copia nascitur. Est & Cocurinum pagus. Ex
inde est Nicotera ciuitas sedes episcopalis edito Sa-
lubrisque loco sita mari imminens. Septem mil-
lium intervallo a Vaticano promontorio abest. Olim
uel Domitiani ætate Medama dicta, quo tempore scrip-
sit

sit Plinius. Antonini uero pji tempestate aut Paulo
ante Nicotera idest Vicitrix dicta, est cepta. Culus idem
Cesir in itinero semel atque iterum meminit. Qui-
dam puerili atque anili opinione ducti in littore duo-
bus locis Medamam fuisse, bisque euerfam fabulan-
tur. Cum a Domitiano ad Antonini tempora anni in-
tercesserint quadraginta, Paulo amplius, aut minus.
Iam pulso ab Italia Annibale usque ad Honorij prin-
cipatum, quo tempore Gothi irruerunt, nil ab exte-
ris passa est Italia. Sed qui prisca condendarum ur-
bium mos fuerit alibi dicemus. Coniiciendum est Ro-
manæ Classis præseclum, aut Neruæ, aut Traiano, aut
Adriano Imperante, qui inter Domitianum, & An-
toninum Pium fuerant, ex Africa aut aliunde cum id-
floriæ reuertentem acceptos, classe permultos huic ur-
bi dedisse accolos, et eæ ex uictoriâ nominasse Nicoterâ,
& insuper Tropæâ ciuitatē a se antea appellatam, &
a reuerfione appellasse Tropæam. Fuit Medama
urbs a Medama fonte appellata, ut uult Hecateus a-
pud Stephanum. De hac Strabo ita refert. Medma,
locorum edificium, Medama a Romanis, & prope
eiusdem nominis fons magnus. Qua nobile emporium
habuit. Ante litus hoc Liparensium iacent insule
longe ab euripo xxv. m. p. Hoc ipsum scribit Plinius.
Ex hac urbe fuit Philippus uir, ait Stephanus, maxi-
me extirpationis, qui scripsit de nentis. Sergius epi-
scopus Nicoterensis interfuit synodo Nicenæ secunda sub
Hadriano Papa anno Christi Dccclxxxi. Membris huius
urbis

Medma.

urbis Ioannes Ioachinus abas super Esaiam, licet mens
dose pro Nicoterensi Geracotranensis legatur. In ade
beate Marię beati Pauli synopolitani minorita cor-
pus, quiescit. Hic Serica & lina clara fiunt. In hoc
agro pagi sunt Comerconum, Pryetonum, Calosyto-
num, quod pulchram plantam significat, & atunum,
a bateo abundo, & Carynetum carizæ nucæ. Non lon-

ge ab urbe Statio est fida nauigijs. Inde Met surus am-
nis navigabilis mari illabitur, cuius meminit Strabo.

Intus est Philocastrium oppidum edito, amanoque
loco situm, quasi amabile castrum. Hic Serica, & li-
na, & olea clara fiunt, & fructus optimi: Sunt in hoc
agro pagi Nicolaum cum emporio nobili: libadum a
loci amantate dictum: Caronum, quod significat for-

tem, & Madranum. Exinde est Calmeria castellum,
quod bonam diem significat: cum mercatu anano. Cu-
ius ager, sicut Philocastri, aquis irriguus est. Extant
& horti nemorosi limonum, citrorum, & malorum
anreorum, fiunt olea laudatissima, & fructus optimi.

Extat & fons salis aquam manans, ex qua fit nau-
ries. Nec longe est Calocerium pusillum castellum, quod
bonam celi temperiem significat. In hoc agro, gyp-
sum marmorosum & speculari exciditur in ripis Litro-

mo fluuij, qui hunc a Militensi agro discernit. Postea
est Milesij Asia populis condita. Nam, ut Herodo-
tus libro sexto auctor est, Mileto Asia a Dario euer-
sa, Milesij, qui eâ clade superfuere, & priuati pa-

triarum meminit. Iuxta,

Chil. 7. num. 156. ggr.

triarum, ut condam Troiani, unâ cum Samijs liberis &
coniugibus susceptis nouam sedē conquirentes, Rhe-
gium peruenierunt. Qui ab Anaxilao Rhegiolorum
tyrannio suasi, Zanclem hoc est Messanam obsident, sed
quia numero longe erant inferiores, a Zancleis uicti, in-
sique sunt, superstitēs uero sinistra fortune radio affe-
cti, cum in Sicilia esse sibi non liceret, in Calabriam
redierunt. Et Samij Samum Calabrie urbem a Samijs
iuxta conditam pergunt ire. Milesij uero ad Med-
meum litus appellant (abest Medama a Messana m. p.
xl.) ac quieti a maritinis casibus, perturbationibusq.
semolam sedem querentes, hanc condam urbem, quæ
distat a Medmeo littore m. p. octo, eamque prisca pa-
trie nomine, quasi adhuc illam colentes, Mileium no-
cant, ut loci Ngritj locum in Calabria condidere,
utque illi loci, ab hac Locrenses: ita a Mileto Asia
Milesij, ab hac Militenses dicuntur. Sunt nempe in
Calabria pleraque loca ipsam nomimbus appellata,
quibus Græciæ, aut Asia loca: ut Tempia, Pandosia,
Thuria, Mileus, Scyllæum, Amphissa, Locrus, Sa-
mus, Thesæ, Melissa urbes. Item Achæron, Ba-
tratus, Crathis, Sybaris amnes. Hic Rogerius Gui-
scardus, iunior, Roberti & fratres nepos, Calabria
princeps nobile templum diuo Nicolao extruxit, mar-
moreisque columnis, quas ex Hipponio exportauit,
ornauit. Atque anno humane salutis M. MLXXXV. 139
Gregorio huius nominis septimo Pont. Max. iam Hip-
ponio & Tawiano ab Agarenis erutis, in episcopa-

zum crexit, & magnis prouentibus ditauit. Primus episcopus fuit Arnulphus. In huius templi ualuis inferiori loco est basis illa, de qua alibi locuti sumus. Franciscus manrolisus homo siculus, Neotericus scrip-
tor, siculâ uanitate praeclatus militensem, & marcen-
sem Calabriae episcopatus Messenio Archiepiscopo olim fuisse subiectostemere scribit, deprauati textus Ioannis Ioachini lectione delusus, nesciens induci inops, Ioachinus singulae regionis episcopatus describere, & cum Calabriae episcopatus describit, militensem, & Marcensem episcopatus in ea describit, et Marcensis epi-
scopatus Melinitensi tempore condam, suffectus est, qui Melinitensis episcopatus ad sedem Apostolicam olim pertinebat. Militensis uero, ut dixi, Hipponiati, & Tauriano, Rhegino praesuli subiectis est subrogatus. In hoc Militensi delubro multorum Sanctorum frustra asseruantur. Sunt enim frustra Linteaminis, quo Christus fuit conditus in sepulchro, pepeli beatae Mariae Virginis, perpetuae & felicitatis, uictoriae & socio-
rum, Processi & Martiniani, Petronilla, Anastasij, Arnulphi episcopi, Siluestri, Macarij, Leonis, Cris-
tanti & Darij, Martini, Stephani, Blasij, Cornelij pa-
pa, Alexij, Marcellini, Christophori, Sebastiani, Bar-
bara, Domicille, Laurentij, Hilariionis, Pancratij, & aliorum quorundam: in adicula quadam est frustra-
lum crucis dominice. Condidit etiam idem Pius prin-
ceps anno uirginis partus M.cii. in Mileti Suburbis in
specula magnificentissimum sanctae Trinitatis templum
quod

quod marmoreis columnis ex Hipponio allatis suslen-
tatur. Quod templum Calistus Rom. Pont. huius no-
minis secundus anno a Christo nato M.cxxii. Consecra-
uit, plurimisque criminum expiationibus decorauit. Hic Rogerij corpus in nobili marmoreo Sarcophago
conditum est. Sebastianus Corradus in epistolam Cic.
ad Att. libro tertio putat Melitam oppidum id esse,
quod inquit positum est non procul a V. bone. Ex hac
urbe huc eius pagis fuit beatus Paulus predicatorum
ordinis Canobita, cuius corpus in Altimonte esse di-
ximus, qui primus predicatorum ordinem in Cala-
briam duxit. Hic mercatus annuatim celebratur. Fium
lucens tantum. Et bonini corij optime concinnantur.
Est Militensis ager frumenti & aliarum frugum ferax,
fit olei copia, exriditur gypsum marmorosum, & spe-
culare. Sifon nascitur, quam aromatarij & herbarij
amomum esse opinantur. Sunt in hoc agro pagi Ioan-
num, Comparonum cum linis non uelgaribus, Petre-
ium, Parauatum quod transgressionem significat, Io-
nadam oppido par, quod uolarium notat, Nais ab
aquarum copia ac bonitate, Cotofonium, quod nocem
tratam ac eadem significat, Calaurum quod notat de-
litosum. Secundum Miletum Miliario cum Amidio
Francica oppidum est cum Emporio nobili, & Serico
landatissimo, meum natale solium optimis sympbis fi-
cundum. Est Francicanus ager penè totus campestris
& pulla tellure frumenti & aliarum frugum ferax:
quem Scotopetus flumini a Militensi, & Medania
annis

*J. Rouan
Comparon
Petre
Lucan
Nais
Kao
Cotofoni
Calaur
Franci*

annis a forianensi agro dirimit. Finnt in hoc agro olea
 & nina non vulgaris. Item phasianorum, extarna-
 rum, palumborum, phasianum, torquatos uocant in-
 cola, rusticulum, reuerfinos appellant, & gallina-
 ginum, & ficedularum, & cornicum aucupia. Na-
 scitur radix dulcis, radix tinctoria, raphanum, & si-
 son herba ea, quam animum uocant, & alia medici-
 nales herbe nonnullae. Hic circiter annum Christi M.
 D. vi. magna gallorum strages edita est. Sunt in hoc
 agro pagi Pinguadam, Mutarum a mutata sede, Cla-
 mista quasi pensilis, Constantinum. Ex hoc oppido
 fuit Fernandus Rissa presbyter, uir imprimis integer
 rima nite, latinis literis satis eruditus poeta idemque
 orator, atque etiam sacri eloqui prece eximius. Ine-
 rat ei per acre, ac facile ingenium, in edendis carmini-
 bus facilis erat, & elegans. Fuit & flagitiorum ob-
 idgator fenerissimus, ac cunctarum uirtutum simula-
 chrum representabat. Militario ab oppido, haud lon-
 ge a Constantino pago, locum sibi delegit, cui nomen est
 Comerconum, ubi quieti ac literarum ocio commodius
 incumbere. Se enim mirificum doctrinae laboribus,
 addixerat, non paruaque sibi bibliothecam compa-
 rauerat. Ibi beata Mariae deipare ad eum statuit, co-
 nobiumque erexit, in quo cum Nicolao aloisio Baronio,
 & Marco Candido presbyteris ciuibas suis probis,
 iidem moribus refertis agebat. Ac primum, ne ta-
 lentum sibi a Deo praestitum abstrusum retineret, litera-
 rum ludum aperuit, cuius schola cuncta circum regio-
 ni patuit.

ni patuit. Ad quem scilicet audiendum frequens ho-
 minum turba non epheborum modo, sed trigessimam
 etiam excedentium annum ingenti ueneratione consue-
 bat. Inde uero se se colligens adspirauit ad potiora.
 Quandoquidem Dei obsequio se satum tradens, eius
 eloqui concionator perspicuus effectus est. Vestibus
 ioculeis & ipse & contubernales talotenus uteban-
 tur. Vitam cum morte commutauit nono Cal. Iulij.
 Senio confectus a natali domini anno M. D. xvi. diem
 obitus sui ante praeficiens. Intus Arenae oppidum est,
 edito loco situm, in cuius agro ingens olearum nume-
 rus est, ut syluae prope uideantur, unde & magna olei
 copia sit. Extant & castaneta ingentia, & syluae, ad
 domorum signa & nauigiorum fabricam aptae, sit &
 sericum optimum, nascitur saxifragia, & lapis mola-
 ris. Sunt in hoc agro pagi Dasa cum uino optimo,
 quasi filuosa, quae olearum syluae sint, quam eiusdem
 nominis fluuius adlabitur: Aquarium cum uero non
 uulgari: Simiatonum itidem cum claro uino:lympi-
 dum: Brazaria cum uino optimo: Patamia, quod se-
 cus flumen sit: Melianum: Ceanum, ubi gypsum e ter-
 ra foditur, quo utuntur figuli ad uasa linenda: & Ie-
 rocarum cum fluuiio eodem nomine, quod sacram car-
 ne significat arenis, eiusque pagis incolae uasa, supellectili-
 busque ligneis conficiendis operam nauant. Vbi Arenis
 cesseris tendensque ad meridiem Soretum oppidum in-
 ueniens a Soro, hoc est acervo dictum, cum mercatu an-
 nuq. Altanum Antonino Casari in itinerrario, distat a
 Subscino

Arenae.

Dasa.

Aquae.

Simiaton.

Brazaria.

Patamia.

Melian.

Ceano.

Ierocarum.

Soret.

Altan.

Subsicino idest Beliforto m. p. decem, ab Arenis qua-
tuor. Quod Metaurus amnis, torrentinis & anguillis
affluens praterfluit. Fiumi foreti uina & olea clara, &
syluestrium animalium uenationes: & gallinaginum,
turdorum, phasianorum, externarum, & ardearum
aucupia. Sunt & herinacci, & testudines terrestres
& aquaticae. Exciditur lapis molaris optimus frumen-
tarius & oleatus. Est & ager hic frugifer, prouenit
terebinthus. Suntque pagi Melichlochia a melle &
cloazo abundo dicta: Dynamis, quod robur significat
& eiusdem nominis amnis anguillis uber: hic corij hir-
cini, caprini & arietini optime concinnantur, ut meri-
to his palma detur: solea quoque perbere concinnan-
tur. Fit uinum & oleum optimum: nec longe Melan-
da sumus torrentinis uber labitur. In agro hoc glan-
disera arbores agaricum ferunt, arnaceam accola uo-
cant, quem & quercu decerpunt, eoque in cibo utan-
tur. Non longe a Soreto Charid: oppidulum est, quod
gratium conferens significat. Hic generosum uinum
nascitur, fit & oleum lundatissimum. Extant & ca-
stanea, & glandisera arbores, quercus agaricum fe-
runt. Sunt in hoc agro pagi Charopolis, quod gloria-
sam urbem significat, & petrium. Fiumi & uenatio-
nes, quales foreti. Inde ad meridiem tendenti Borel-
lum oppidum offertur, edito loco situm, quasi aquilona-
re, borios enim aquilonem significat. Quod Metaurus
amnis navigabilis, anguillis uber praterfluit, hic lura
sunt. Adest a freto m. p. sex. Hic emporium quotan-
bit

nis celebratur. Ex hoc oppido fuit beatus Randisus
amici benedicti monachus Cassini agens uir sanctitate
plenus. Qui dum agrotaret, beatum Stephanum pro-
thum uityren: cum innumerabili turba ad se uenientem
in uisione perspexit, quod cum alijs recenseres, conti-
nuo & nita hac abiit. Borellensis ager frumentij, & alia-
rum frugum ferax est. Fiumi lina non uulgaria, nasci-
tur & spectatum uinum. Extant & pulchra nemora
limonum, & malorum aurorum. Septus oppidum
in hortis camilli protospathar: pistacini arbor est, fert
pistacia, sed in uia, quod mas desit. In hoc agro cepu-
ria & fructus optimi sunt. Sunt & herinacci, & te-
studines aquae. Exciditur lapis molaris, qualis So-
reti. Suntque pagi Serrata, cum temeto bonitate pra-
cipuo. Hic lubrica fabrilis nascitur. Candimonum:
Belatonum, quod floridam sagittam significat: Stri-
danum, quod significat pingue, hic fons est salis ma-
nans laticem: & Lauriana a lauris dictam. Non lon-
ge est Pretianum pusillum castellum, edito salubrique
loco situm, cum uino, & oleo claro, & ficis lundatissi-
mis, quorum magnus fit numerus. Sunt in hoc agro
sylue glandisera & castanea ad porcos alendos oppor-
tuna. Est & Ferroletum pagus, ubi aqua sulfurea sca-
tet. Intus est Calatrum oppidum, in loco in radici-
bus Apennini situm, collibus undequaque circumsep-
tum, quod bonam, uberemque terram notat, quod Me-
taurus amnis anguillis, & torrentinis gratissimi saporis
facandus intermeat, ubi lura sunt. Hic uina, olea,
L & serica

Meliodora
Serena

Charid

Charopolis

Charopolis

Charid

Charid

Charid

Charid

Charid

Charid

Et serica probatissima fiunt. Et solea longe optime concinnantur, ut iure inter Calabras, & fortasse Italas etiam bonitate obtineant principatum, ut corij hyrcini & arietini Dynamis. Harum solarum magnus numerus in annos singulos eximitur, & in Siciliam inuehitur. Hic sulphurea aqua scaturiunt, nascitur ferrum, & lapis phrygius. Est in hoc agro beati Helia abatis templum olim diui Basilij monachorum Cenobium, nunc minoritarum. Fuit hic beatus Helias diui Basilij monachus patrie Bouensis, uiguit beati Nili temporibus, eiusque amicus fuit, cuius corpus hic esse creditur. Sunt in Calatrensi agro sylue glandisere porcis alendis opportuna, & sylue ad domorum tigna, ac suppellectilia commoda. Fiant & uenationes pulchrae syluestri animalium. Nec longe ab oppido uicinus est Micropolis ab effectu. Et prope est Anogeum castellum, quod insum & conaculum sonat. In hoc agro lapis molaris exciditur frumentarius & olcarius: suntque pagi Micopetum, & Tritantum. Exinde est Quinquessondum castellum in Apennini radicibus, quod Cherapotamus, flumini anguillis uber, praeterfuit, quod salubre flumen significat. Fiumine uicinus non uulgaria, & fructus optimi. Extant & borti nemorosi limonium & malorum aureorum. Scaturiunt & sulfurea aqua, sunt uenationes, quales Calatri. In syluis Laburni arbor nascitur. Inde est Georgetum oppidum in Apennini radicibus, celsio tamen salubrique loco situm. Morgetum olim sine morgetia dictum a

Morgete

Morgete conditum, ut ait Stephanus. In hoc agro Mithlobonium pagus est. Est ager hic pascuis apertus. Superius est Polystima oppidum, quod robur, magnamque uim significat, quod Cherapotamus flumini torrentinis, & anguillis uber insuit, & iuxta Bracalis flumini alter labitur. Distat a Fretone p. octo affluit, bonarum aquarum Scaturiginibus. Fit optimi serici copta, sunt cepuria clara, ac lina laudata, uina item optima nascuntur. Nundinae bis annis singulis celebrantur. Laudatur & huius oppidi Sepatia candela, & tela. Fium in hoc agro phasianorum, & externarum, & coturnicium amicum ancupia. Inde est Rosarium oppidum a fretone p. duobus sepositum, a Nicoterâ quatuor. Quod Metaurus amnis nauigabilis adlabitur, cuius, ut alibi diximus, meminit Strabo. Inter huius oppidi cepuria pepones laudantur, inter legumina nero uiceres, crassi sunt & collibiles. Fit & ingens phaeorum copia. Extant & testudines aquae. In hoc agro sylua extat nobilibus herbis medela aptis referta ubi, praeter ceteras, crocus syluestris, reupanticum, tragion, & sison quae amomum a pharmacopolis dicitur, erumpunt. Est & Felum pagus Hipporum Antonino Pio in itinerario, abest ab Alamo id est Soreto m. p. decem. Post Rosarium Geolia oppidum sese offert quasi gemma, paulum a mari semotum, distat a Rosarno m. p. sex Metauria siue Metaurum olim dicta a Metauro amni, qui haud longe ab eo fluit. De quo meminit Strabo, qui duos flumines Metauros in hac

L 2 ora

Georgium
uener
uener
Pith

Rosarn

ampl
Alp
Sicilia

Anoja

Macopan

Tritant

Cinquessond

S. Georgio

Morgetia

ora post Medamam non nimium inter se distantes scribit. Post Metagurum inquit, Metaurus aliter occurrit, & eiusdem nominis flatio. Metaurus hic Rheginorum agrum a locrensiu olim agro discriminebat. Hunc Caton in O i. in bus, ut mox ostendam, Patrocinum uocatum refert, & ex septem fluuijs, quibus Orestes a matricidio se exprauit, septimum esse ait fines Rheginorum atque Taurianum dispendentem. Taurianum Rheginorum erat cum omni hac regione Aiecem amnemque, Metauria nero, & Medama, & Hippomnem, & item Temesa Locrensiu. De Metaura oppido meminit Mela, qui illud inter Taurianum & Medamam locat. Locrorum adificium, ait Stephanus, licet Solinus illud a Zancleis Peloponnesi popidis conditum scribat. Ex hac urbe fuit Stesichorus musici & poetae lyrici filius Euphemi Metaurensis, licet quidam ipsum Medmerem dicant. Fuit unus eorum lyricis. Hic, ut quidam uolunt, in Siciliam cum uxore & filiis traiciens Himera habitauit: hinc quidam ipsum Himercum, putarunt, ut Pythagoram calabrum putarunt Scamum, qui pater eius cum uxore & filiis Samum incoluit. Fuit Stesichorus Pythagorae, & Phalaridis tyranni aeo. Cuius etiam filia poemata edidit. Luscinia, ait Plinius libro decimo in ore Stesichori cecinit insantis, mirabili auspicio summum eum poetam futurum praemonstrans. De hoc Suidas sic ait. Stesichorus, ut nonnulli uolunt, ex Metauria Italia ciuitate natus est olymp. xxxvii, obiit autem olymp. quinquagesima

quinquagesima sexta. Habuit fratrem Mamertium gronaria peritum, & aligum Helianactam legislatorem. Sunt eius poemata dorica lingua libri uiginti sex. Dicunt autem ipsam cum scripsisset utiuperationem Helenae excecaturum fuisse, & rursus cum laudem Helenae scripsisset ex in somnio palinodiam fecisse, & usum recepisse. Appellatus est autem Stesichorus quoniam primus constituit chorum ad cantum citharae, alio qui antea uocabatur Tifias. Plato etiam in Phaedro inquit. Est autem his, qui conscribendo peccant, expiatio, quam Homerus non nouit, sed Stesichorus, oculis enim priuatus ob Helenae utiuperationem non ignorauit cecitatis causam, ut Homerus, sed utpote musici eam agnouit. Itaque statim illa fecit carmina.

Num uerus sermo ille fuit.

Nec nauibus altis exili fugiens, Nec adisti pergamam Troia. Atque ita edito potinate, quam palinodiam, id est cantum contrarium uocant, confestim recuperauit amissum. Meminit de Stesichoro Ouid. & Hor. libro quarto car. Stesichori, inquit, graues camene. De quo Quintilianus libro decimo ait. Stesichorus quia sit ingenio ualidus, materia quoque ostendunt, maxima bella, & clarissimos canentem duces, & epici carminis onera lyra sustinentem, reddidit personis in agendo simul loquendoque debitam deguitatem: ac si tensis sit modum. Hic, ait Aristoteles rethoricorum libro secundo, in laeris dixit, non oportet eos contumeliosos esse, quia cicade non cantant descriptus, id est cum

patiuntur iniuriam non mormurant, fuit & amerisſus Steſichori frater geometra. De quo Proclus libro ſecundo ait. Thales geometriam apud Aegyptios re-
pertam in Græciam tranſtulit, multa quidem inuenit,
multorum autem principia ſibi ſuccedentibus enarra-
uit. Alia quidem uniuerſalis, alia uero ſenſibilis
attingens. Poſt hunc autem Ameriſſus Steſichori poe-
ta, frater tanquam qui geometriae ſtudium tetigit de-
guſtauitque memoratur, cuius Hippas quoque men-
tionem fecit, ueluti in geometria gloriam reportantis.
Poſt hos Pythagoras eam philoſophiam, quæ circa ip-
ſam geometriam uerſatur illiberalis doctrinæ figuram
commutauit, altius ipſius principia conſiderans, immu-
terialiterque, & intellectuſſiter theorematata perſcrutans.
Qui ſane eorum etiam, quæ explicari in geometria non
poſſunt, traſſationem, mundanarumque figurarum con-
ſtitutionem inuenit. Non longe a Metauro amicus por-
tus Oreſtis Ranaoſum appellant accolæ, cuius memi-
nit Plinius, licet locorum ordinem confundat, meminit
& Strabo, qui Metaurum flumini, & eiufdem nominis
ſtationem ſcribit. Cum enim Oreſtes oraculo admonitus
ut in ſeptem fluuijs ſe ablueret Rhægiam petiit ſecum il-
luc, Diane Phaſtelidis portans ſimulachrum in eaſque
ipſis ſe abluat fluuijs, ut Probus in Buccolica Virg. ſcri-
bit, ubi ſic ait. Oreſtes poſt parricidium ſarens reſpon-
ſo didicit, quod deponeret ſurorem, ita demum, reſcu-
rata ſore ſphigeniâ ablueretur fluuiio, quid ſeptem
fluuijs conſunderetur, diu nexatus cum in Taurica
Iphi

Iphigeniam reperisset, venit ad fines Rheginorum, illi-
que inuento flumine elutus, est. Huius autem flumi-
nis, apud quod purgatus est Orestes, Varro meminit
rerum humanarum libro decimo sic. Iuxta Rhegium
fluvij sunt continui septem Lapadon, Micones, Engro,
Strasferos, Polme, Melcissa, Argeades, in his a matris
nece dicitur purgatus Orestes, illique diu fuisseensem,
& ab eo edificatum Apollinis templum, cuius loco
Rheginos cum Delphos proficiscerentur re divina fa-
cta lauream decerpere solitos, quam ferreum secum. Itē
Cato in originibus tertio ait Rhegini Taurocini vocan-
tur de fluvio, qui praterfluit. Id opidum, Arunci primo
possederunt, id est, Achei Troia domum redeuntes. In eo-
rum agro fluvij finis sex septimus finis Rheginorum at-
que Taurianum discescens, fluvio nomen Paccolino.
Orestem autem cum Iphigenia, atque Pallade dicant
maternam necem expiatum senisse, & non longinqua
memoria est, cum in arboreensem viderint, quem Ore-
stes abiens reliquisse dicitur. Fascelitis autem Diana.
Lucilius quoque in tertio Satirarum invenit sic. Et sa-
pe quod ante optasti, freta Messana, & Rhegina vide-
bis maenia, tum typtas Fasceline templum Diana. Geo-
liamercatus annuus celebratur. Est Geolienfis ager
frugifer Mare hoc piscosum est, ubi, prater ceteros pi-
sces, magna trichiarum captura fit, quae in cadis sale
conduntur. A Geolia Geolienfis finis dicitur, qui a
Vaticano ad Canidem protenditur. Post Paccolinum
hoc est Metaurum amnem Tauriani oppidi vestigia vi-
suntur,

fiunt paululum amari semota. Taurianum, siue Tauriana ciuitas his loca erat, cuius meminit Plinius. Itemque Pomp. Mela, qui ipsam inter Metaurum, & Scyllen oppida locat, meminit & Stephanus, Taurianamque urbem, a qua Taurianus ciuis. A quo oppido piscem quendam nomen sumpsisse. Athenicus libro sexto refert. Scribit enim Thaurianam obsonium. Tibullus. inquit, Taurianus a Tauriano oppido piscis, qui Taurianus est appellatus. Plinius autem libro trigesimo secundo, Taurianus, inquit, alii xiphiam vocant. Et rursus xiphiam, id est, gladii rostro mucronato esse, ab hoc in oceano naues perfeasas mergi. Inueniuntur quaedamque qui delphini magnitudinem excedunt, aut idem libro nono. Hos Strabo Galeatas appellat, uirgus pisces spatios vocat. De quorum captura mox. x. fuit Taurianus sedes episcopalis, Georgius Taurianus episcopus interfuit Synodo Constantinopolitana sexta. Et Theodorus episcopus Taurianus interfuit Synodo Nicena secunda. Et in decretis Gregorii Papa tertij, qui fuit anno a uirgine parit Dec. xxxv. fit mentio de Opportuno, episcopo Taurienfi, licet mendose legatur Metaurianense. Et hac urbe fuit beatus Phantinus abas monachus diui Basilij, uere lumen. Ille primo cuiusdam ciuis sui equiso fuit, eius uitam ciuis quidam suis graue scripsit. Quin et diui Phantini, quae non procul a Parma oppido extat, sepultos esse ait beatos Ioannem, & Georgium episcopos Taurianos. Floruit autem beatus hic Phantinus beati Nili seculo, de quo suo loco dicemus.

ciuis. Cuius uicua beneuolentia beatus Phantinus uiginti suauitate ac delectatione fruebatur. Quem beatus Bartholomaeus in uita beati Nili celebrem appellat, praeerat beati Mercurij monasterio. De quo Bartholomaeus ipse ita scribit. Deano Phantino ecclesiae coeui, uerius fuit mutatio dextra excelsi, qui uere propheta fuit, atque uti Ieremiam audimus capite ac mento abrafo Hierusalem in luctibus uersantem obambulasse, atque extinctionem delirantis studitis de seipso exhibuisse, ad eundem modum erat uidere hunc celeberrimum uirum, uereque prophetam ac beatum effectum esse. Sine enim sensibili in Calabrie nationis destructionem, ac miserandam Agarenorum inuasionem, siue omnimodam uirtutis emersionem, ac monachorum ad uitia declinationem, atque uulgaritatem, quod magis credendum est. Verum & ipse obambulat luctibus deplorans ecclesias, monasteria, librosque. Has quidem dicens asinis & birdonibus repletas esse ac coinquinatas: Hac uero igne combusta sunt, inquit & perierunt: Hi uero quod araneis pleni sunt & emanuerunt, fracti sunt: neque deinceps habemus quos legamus. Cum autem uidebat aliquem e suo monasterio conuolui ut mortuum eum lugebat, dicens: ego te fili interfeci. Hac & huiusmodi faciebat ac loquebatur. Nec sub tecto stare sed sub dio, nec cibum gustare uolebat, sed per desertum oberrans uiuebat agrestibus oleribus. Hac in maxima tristitiam induxerunt beatum Nilum (tunc enim in ea scripta prope monasterium beati Mercurij commo-
batur

batur aram habente beato Michaeli Archangelo dicatam) ac penè nocte, & dielugebat, & ipse beatus Nilus boni socij, amici, & cooperatoris priuationem. Sape illum secutus est, ut ei suaderet, quo ad monasterium reuerteretur, & illuc conquiesceret. Ipse uero eius monitis parere noluit dicens, qui in monasterio habitant non sunt mei carnobiles: si enim essent meum lacerent. At contra me furem ac mente captum uocant. Scito igitur dilecte pater quod ad superiorem regionem semigrabo, atque ibi perficiar, & ad monasterium meum non amplius reuertar. Atque ita beatus fecit, ut dixit, apprehendens locum, quem Deus ante omnia secula illi praesiniuit. Eius festum agitur nono Cal. Aug. Hunc Fraciscus maurobycus sicularum syracusas repetit, & eius parentes sancti & decedatam martyres fuisse sicula uarietate nuntatur. Erat in eodem monasterio beatus Lucas frater beati Phantini, illius prudentia, & uita similis, & ad gubernandum idoneus, ac Sacrarum literarum mediocriter eruditus. Quem inuitum beatus Nilus una cum ceteris eius monasterij monachis beato Phantino in monasterij regimine suscepit. Erat etiam in eodem monasterio beatus Zacharias magna uirtutis ac sanctitatis uir, quem beatus Bartholomaeus angelicum appellat, cuius quoque beneuolentia beatus ipse Nilus fruebatur. Non longe ab hoc monasterio erat aliud monasterium (erat nempe tum Calabria altera Aegyptus monachorum parens) cuius nomen beatus Bartholomaeus subiecit. Arbitror id est,

se. quod est Meliclochis, de quo mox, in quo monasterio degebat beatus Ioannes abas beati Nili coeui uir cum sacris literis longe eruditus, tum sanctitate plenus quem beatus Bartholomaeus magnum appellat. Hic leihoni incumberebat assidue praesertim Diui Gregorij Nazianzeni, eamque alijs edissererebat. Hunc beatus Nilus uelut Ioannem Baptistam uenerabatur: ita ut saepe uel uestigia pedum eius ingenti deuotione exoscularetur, eumque sacrae scripturae dubia considebat, quae ille sapientissime & doctissime elucidabat. Erutum autem fuit Taurianum ab Agarenis, Mauris, Carthaginiensibus impia inter se iniuncta societate ac magno exercitu comparato adiuantibus sicularibus, ~~hunc~~ ^{per artem} ~~destruxit~~, quo & alia & Calabriae, & Lucaniae, & Apuliae oppida uersa sunt. Ob quam uastitatem, quia ciuitates quaedam ciuibus uacuae remanserunt episcopales sedes in alia oppida translatae sunt. Supra Geoliam Drosum castellum est, quod rorem significat. Ei supra est Terranona oppidum nobile edito loco, quaque uersum rupibus septis in Appenini radicibus, quod Marnus flumini adlabitur torrentis uber, ubi laetae sunt. Abest a freto m. p. decem oppidum uetustum est, sed post Calabriae uastitatem abhinc annos sexcentos nouis colonis susceptis sic appellatum est. Hic emporium nobile in annos singulos celebratur, sit & optimi serici ingens numerus. In templo diuae Chaterinae diuae spinae Coronae dominicae, et fructulum ligni crucis, & columna, in qua Christus fuit flagris casus asseruantur: Item frustula populi beatae Mariae

Teoli
TERRANONA
MARRO

marie Virg. Matthæi apostoli, Blasii, Christophori, & aliorum sanctorum. Id oppidum in specula exilens magna plantie gaudet, quæ frumenti & aliarum frugum serax est, & pabulis apta. Hic uina, præclara nascuntur, sunt & lina laudatissima duum generum, quæ indigeta mascula & femina vocant, sit & cannabis, sit & pulchra aucupia phasianorum, eastermarum, perdicum, & aliarum alitum, in montibus natiuitates siluestrium animalium, sunt in hoc agro pagi Rigionum, Leonum, Martinum cum cepuris claris ubi aquæ calidæ ac sulfureæ scaturiunt, Martinum iterum, Chrestonum quod bonum & utile significat, Vatonum a nato abundo, Radicina oppido par, Lotrinonum quasi medicinale cum limis optimis, Bracadina cum mercatu annuo, Cortuladum, Galatonum ab euentu fort. esse, galotonus enim latente puerum significat, Scrophonium, Molochium, quod molle notat, & Molochium iterum cum emporio. Deinde Castellacion pusillum castellum. Et supra est Opedum ciuitas sedes episcopalis in radicibus Appenni adito salubrique loco sita, quasi opem incolis dans inter duos amues Trecotinæ & Madam Torrentinis & anguillis fecundam, quæ est indique uallibus cincta. Hic nobiles nundine quoto quoque anno celebrantur. Ager hic cuncta incolis suggerit necessaria, nam frumenti & aliarum frugum serax est, & pascendis gregibus aptus et irriguus, ubi regia aquarum armenta assiuo tempore pabulantur. Fiant olea & uina, & serica nobilia. Sunt in hoc agro pagi Varapodum oppido par cum emporio,

porio, quasi grauis stabilisque pes, Chrotonum quod landem sonat, Trefilicium, Mesinadium, & Sargonadum. Hic oliuæ ad amygdalarum magnitudinem crassæ, & carnosæ conditæ in cupis optime sunt esse. Nec longe est Crissum castellum humili loco situm in radicibus Appenni, quod eiusdem nominis fluminis præterfluit. In hoc agro syluæ glandiferae sunt ad porcos alendos, opportuna, necnon syluæ ad domorum tigna, ac suppellectilia, & ad nauigiorum fabricam aptæ, sunt uenationes, quales calatri, sit & oleum nobile, oliuæ ad amygdalarum magnitudinem crassæ & carnosæ conditæ in dolibus optime sunt esse. Sunt in hoc agro pagi Pedaniam quasi pinguis pes, uel puerorum aula cum limis optimis, quæ Alexandrinis minimum inuidet: fidem cum emporio annuo, quod assulam scandulamque significat, itidem cum limis optimis, qualia Danti fuit, Georgia, quod agrotatione sonat, Cocypedonum, quod puerorum ploratus notat, Lobricem, & Sitizantium a Sitizo matris dictum, ubi marmor nascitur. Hi pagi graeci sunt, & rem diuinæ græca lingua ac more faciunt, in quotidiano uero sermone latina & græca lingua utuntur. Exin ad meridiem proficiscenti Synopolis oppidum se se offert in Appenni in radicibus adito, sed pensili loco, quod ualens fluminis Torrentinis & anguillis uber adlabitur. Ex hoc oppido fuit beatus Paulus minorita, cuius corpus Nicotera quiescit. In hoc agro castaneta sunt, & pagi Euphemia, præcopum, Synopolis Græci pagus cum mercatu annuo, Aquarum, nascitur uinum, nobile, sit optimi olei

uber

fulone
notie d
Quam
Trekio
messias
Torgu
S. Githina

Ledant

Scido

S. Georgia

in Yopon

habe Am

ob schi

Sibiani

Sinopoli

S. Euphemia
S. Euphemia
Aguar

ter, ut dixeret, Scylla. Id quoque scribit Solinus, itemque Ovidius Met. libro tertio decimo, meminit & Virgilius in Cyri, & Homerus Odys. libro duodecimo. Dehinc Scyllaeum oppidum occurrit, mari incumbit supra Scyllaeum promontorium, sublime saxum, distat a Balnearia m. p. septem, arx est hic loci natura & inde manu satis munita. De quo Strabo libro sexto ait. Scyllaeum excipit saxum sublime, quod humilem a tergo tellurem abstantibus undis habeat, in Chersonesi faciem, quam Rheginorum tyrannus Anaxilaus adificato munivit muro, ut nescis navale strueretur, & praedonibus navigandi percursum facultate interciperet. Crassus autem in eo Plat. Spartacum in hac Rheginonam chersoneso, exercitum flatuentem loci naturam diligenter contemplatus fossa & muro interclusit. Isthmum enim muro clausit, & Spartacum a continenti disiecit. Et licet opus magnū esset & perdisceile, brevis tamen temporis spatio extrā verso isthmum utrinque ab mare pertingentem triē milium pas. Cum diuidio fossam quindecim pedum latitudine atque altitudine iouidem dedit, superque eam murum constituit robore atque altitudine mirandū. Nec primo Spartacus continere ac nullius omnino momenti dicere similitudinem. Inde vero deficientibus commensibus, cum iam nihil in chersoneso superesset, quod ad nihil suppediret noctem obseruans nebulis obscuram & uehementer uentorum flatibus turbulentam nō magnam fossa partem abscissis arborum ramis, ac superimicto aggere comprenit, & sic Crassum frustratus enasit.

enasit. Scyllaei, ait Solinus, Vlysses Minervae templum exstruxit. Hinc Dionysius Apher Scyllaeum Minervae promontorium nuncupat. Distum est autem Scyllaeum a Scylla monstro, ut poeta fingunt. In superiori enim parte promontorium humanam effigiem, in inferiori necroplures reserptos scopulos sub radicibus cavernosos habet, intra quos dum extrosus mare ingreditur, ab eis refractum tumidando canum latratum, & luporum ululatum sonat ac representat. Hinc poeta fabulantur monstrum esse uirginem faciem puberentem, reliquam vero corporis partem piscinam uel canem, atque luporum habens. Hinc igitur fabula Scyllam & Caribidem peperere, hinc latratus auditos, hinc monstri credita simul aera, dum navigantes magnis uorticibus pelagi desiluitis exterrui latrare putant undas, quas forbentis aestus uorago collidit. Hanc cecinere Homerus Odys. libro duodecimo, & Virgilius aeneid. libro tertio. & Ouid. Me p. lib. tertio decimo & sequenti. Hic Vlysses, ait Dyctus Cretenensis, inter Scyllam & Caribidem mare uorticolum tenuissimum & illatas forbere solum naves plurimas cum sociis amisit. Fulgencius hanc Scyllae fabulam sic est interpretatus. Scyllam ferunt uirginem pulcherrimam, quam Glaucus Antedonis filius amavit, quem Circes solis filia diligebat, irataque Scyllae, fontem in quo Lanari solita erat, uenenis infecta. Vbi illa descendens ab inguine lupis canibusque marinis inserta est. Scylla enim graece quasi Scyllon dicta est, quod nos latine confusionem dicimus. Et quid confusio nisi li-

bido est? Quam libidinem amat Glaucus. Glaucus enim Graece luscitiosus dicitur, unde & glaucomata dicimus cecitatem. Ergo omnis, qui luxuriam amat cecus est, nam & Antedon's filius dictus est, Antedon enim graece quasi Antidon, quod nos latine contraria videns dicimus. Ergo lippitudo ex contraria visione nascitur. Scylla enim in modum ponitur meretrices, quia omnis libidinosus canibus lupisque inguina sua necesse est misceat. Inste ergo lupis & canibus mixta quia nescit sua alienigenis deuorantibus saturare secreta. Sed hanc odisse Circe dicitur Circes manus diuindicatio & operatio nuncupatur, quasi chironetity. Laborem enim manuum & operationem libidinosus mulier non diligit, sicut Terentius ait, a labore proclium ad libidinem accepit conditionem, dehinc quæstum occipit. Nam Ulysses uocius transit qui libidinem sapientia contemnit. In Scylleo agro nobile vinum nascitur, meluasium dictum, quale nascitur Creta. In hoc mari, ut dixi, piscium, & praesertim galeatarum, i. Xiphiarum magna piscatio fit. De quorum captura ita Strabo libro primo scribit. De galeatarum piscatione, quæ circa Scylleum tractum instituitur, manentibus in flatione frequentibus remorum duorum scaphis, speculator quidam comitis superne instat, duos singulae scaphæ tenent, alter nautat, alter hastam habens sedet in prora. Cum primum nero speculator supereminentiam galeatæ signo indicat, belluæ nero supra mare pars tertia eminens fertur, scapha propius appellitur, deinde tacto manu telo vulnus

to vulnus incutitur. Tum euulsa sine cuspidē de corpore halsa, quod telum sanè est hamaturus ut educi facile queat, apicque infixo et funiculo, appensum sanciat a acclinat bellua, donec agitata suffragiensque lassatur. Tunc in terram deducunt, aut intra scapham accipiunt. Quod si in mare telum exiderit, haud sane perit. Est namque uel e quercu, uel ex abiete compactum, adeo quod querna granitate demersum, deinde in sublime relatum facile possit apprehendi. Contigit autem interdum ut remigem in scapha per magnum galeatarum gladium uulnerari. Et cum instar apri belluæ uigeat impetus, asperissime sit ipsa uenatio. Thymini enim cum gregatim præter Italiam alii elabuntur, & in Siciliam attingere prohibentur in maiores iaciunt belluas, ut puta delphinos, canes, aliaque balenis similes, è quorum uenatione canes & galeatas pinguisce, quos xiphiarum idest gladios appellari seruit. Vnde Homerus odys. xii. Illic circa Scyllam & eius scopulum piscosum delphino ram cauumque indagatrix, & signa apud grecos est balena. De bonitate gladii piscis huius & Byzanteni maris archestratus apud Athenæon lib. septimo ait.

Accipio gladij accedens byzantia frustra
Vertebamque ipsam postremam: est optima namque.
In siculo ponto circa ostia summa Telori.

Canem uero marinum Nicander, Athenæo lib. eodem referente, lamiam & Scyllam uocari inquit. Laudatur & latus piscis in hoc mari. Athenæus lib. eodem ait. Latum optimum nasci in Italia scribit Archestratus.

tus hunc in modum.

Italia nemorosa latum sibi præbeat ora
Quod Scylleus habet epulum mirabile portus.

Est ait Athenæus hic piscis candidissimus, atque optimus, suavisissimisque quacunque ratione fuerit conditus. Supra Scylleum Millea oppidum erat, quod interijt, cuius meminit Antoninus Pins in itineralio. Abest a Nicotera m. p. viginti quatuor ni textas di pra uatus est. Post Scylleum Canis promontorium occurrit Geoliensem sinum efficiens, & euripi initium. Abest a Scylleo m. p. tribus, a Iao, ait Strabo, m. p. clxx. Euripi tractus usque ad Herculeum promontorium millia ria sunt lx. De Euripo ita Strabo insit. Canis promon torium ultimas conspiciit oras, & angustias freti ad pro minens Sicilia promontorium Pelori, quod in æstivos uergit ortus, sicut Canis in occasum, cum mutuan inter se faciant inflexionem. A Canide in possidonium re cessum & Rheginam columellam ad euripum angustias pronenit, nec atus ad Stadia sex ubi minimus tractus, Paulo maior est. Ab ipsa uero Columella ad Rhegium m. p. xii cum dimidio, cum prodentibus in exterior & orientale pelagus, quod Siculum dicitur, latior exten ditur Euripus. Minimus autem Euripi tractus in Cæ nide est. Canis autem, ait Plinius, abest a Pelora Sici lia promontorio milliario cum dimidio, id etiam asseruit Diodorus Siculus. Thucydides uero & Polibius di cunt Siciliam a continenti abesse m. p. duobus cum di midio id etiam asserit Ptolemaeus, qui locum hunc se metatum

metatum fuisse ait. De Euripi autem natura Strabo li bro primo ita scribit. Quolibet die & nocte Euripi fre tum his fluxum alternat, quod ex altiore superficie tyr rhem maris inundatio descendit. Nam fluxus ipse eo dem tempore incipit & quiescit, quo ipsa inundatio nes. Incipit enim circa exorientem lunam & occiden tem, desinit autem cum atique colimedio & super ter ram adiungitur, & decrescit & contrarium excurrentem notari, utrisque per coelum medijs sitibus luno inci pientem, sicut ipse, excrefcit. Inundantia uero conuentionibus ad ortum & occasum desinentem. Ho mers uero & Virgilius ter die id fieri scribant. Ait enim ille Odyf. xij.

Terque die reuonit, ter sorbet deinde reflexus
Terrificum est, ibi nec fueris sorbenti Caribdi

Te neque ab hac peste seruauerit Euosigeus.
Hic uero tertio Aeneid ait.

Dextrum Scylla latus, leuam implicata Caribdis
Obsidet atque ima baratri ter gurgite nastas
Sorbet in abruptum fluctus, rursusque sub auras
Erigit alternos, & sidera herberat unda.

Id ipsum scribit Ouid. in Medea. Aristoteles autem li bro primo de mirabilibus stupendum quiddam de hoc Euripo scribit, ait enim. De siculo freti cum alijs com plures scribunt, tum hic stupendam remenentire in quib Policretus uerum sicularum scriptor. Tyrreni m. maris æstium strepitu ingenti utrinque cum Sicilia, tum Italia oram, quam Rhegium uocant, ferre, delatum.

que ex mari vasto in angustias postremo concludi, atque ibi sublimem tolli sonitu magno, spatioque altissimo, ut procul distantibus conspicua sit hæc aquarum ebullitio, ut pumæ alba & spumosa, nec similes maris incremento. Hæc ut credibiliter narrentur, ita contueri oculis nemo sustinet. Interdum enim diffusi rursus ex collisione mutua ætus adeo profundum atque horribilem aspectum necessario intuentibus præbent, ut nonnulli præ timore animi impotentes, velut offusa oculis tenebra concidat. Postquam vero ad alterutram partem fluctus alii sublatique ad litus supremum, denique in subiectum mare diuoluuntur, tum magno rugitu cum hortibus & immensis & crebris ex hinc fluio ebullit, inque girum eleuatur, & omnigenos etiam colores reddit. Interdum enim ater, nonnunquam caeruleus, frequenter purpureus apparet. Ceterum cursum atque immensitatem fluxus refluxusque ne reptilia quidem uel audire uel uidere sustinent. Quocirca ad radices montium iuxta confugiunt. Tempestate autem desinente in sublimem effervuntur noragines specie reuolvente uaria, turbinibusque ac motibus uentorum aut ingentium serpentium spiribus non absimiles. Euripi pisces laudatissimi sunt, non maxime murena & anguilla. Quæ, Macrobius ait, olim accersiebantur ad piscinas urbis ab usque Euripo, & utraque ex illo loco plotæ a grecis, a latinis fluita, id est navigabiles uocantur quod in summo supernatantes sole sorresatæ curuare se non posse, & in aqua mergere desinunt atque ita facile capiuntur. De his Martialis ait.

Quæ

Quæ natus in siculo grandi murena profundo.
Non ualeat exustam mergere sole cutem.

Et Arrestratus apud Athenæum libro septimo.

Italiam si intra, pelagique angustia sicani
Murenam captam uideas; quæ fluita uocatur
Hanc eme nanque illic epulum admirabile nosces.
Et rursus ibidem de Euripi anguillis inquit.

Anguillas omnes laudo, præstantior illa,
Quæ capitur Rhægi maris e regione profundæ.
Hanc alijs cunctis mediam tu posito tales
Sin eas egulas opulentiùs es erit ipsum.

Captur etiam circa Rhægium piscis exormiston, de quo mox dicemus. Post Cenidem promontorium Columella est, siue columana Rhægia, cuius meminit Antoninus pius in itineralio, quam distare a Mallijs oppido ait m. p. xlii. a Nicotera xxxviii, ni locus si deprauatus. Commeminit de columana ipsa Cicero in oratione pro P. sextio. De qua Strabo libro tertio inquit. Rhægini Columellam turrem exilem super freto pro consinio locauerunt, cui e regione turris posita est, quam Pelori nuncupant. Distat a Rhægio m. p. xii. cum dimidio. Supra Cenidem promontorium m. p. tribus, Canis siue, ut Stephanus ait Canisum oppidum est, licet ipse Sicilia, ut alia Calabria oppida multa scribat. Abest a Medama, ait Strabo, m. p. xxxi. adito eoque pensili loco situm meridiem spectans, quod eiusdem nominis fluminis adlabitur. Quem, quia utrinque frequentes mororum arbores syluam instat sunt, flamen morum pro

M 4 mororum

Hieronymus
in Epistola
ad Iovinianum
lib. 1.
 mororum uocant. Hic serica laudatissima sunt, & bo-
 rum copia ingens. Extant & horti nemorosi limonium
 & malorum aureorum. Noni ego Hieronymum Fabā
 presbiterum huius oppidi ciuem integerrimae uitae ui-
 rium, latinarum literarum minime expertem. Qui in-
 numerato habet ingenium nam & carpentariam & su-
 toriam artes, quandiu libuit, exercuit, pīcturam quo-
 que & sculpturā optime scit, fructus facit ex buxo cu-
 iusmodi generis artificio mirabili, ut facile crederes ue-
 ros esse ac recenter decerptos ex arbore. Quare pleri-
 que decepti sunt. Rhodam fecit & ligno magnitudine
 grani tritici (incredibilem uideor fort. esse quibusdam
 rem scribere, at Verarefere) in qua stantisculz, hoc
 est uiri ac mulieres sedentes, et boues, qui rhedam tra-
 here uidebantur, & rhedam sedentem, rhedamque,
 regentem. Aliam fecit, quam pulex chatena lignea
 alligatus traheret. Fecit item ex buxo opus, in quo to-
 ta passionis Christi series contineretur, ut cena in hor-
 to cum apostolis Captura, & iudicis & iuda, flagella-
 tio ad columnam coronatio spineae corona, & delictio,
 damnatio a Pilato, & Christus crucem baiulans. Cruci-
 fissio cum latronibus, & resurrectio. Quod opus tāto
 erat artificio, ut in cortice nucis anellanē contineretur.
 Fecit eodem artificio ac magnitudine, domum pilati cū
 ministris educētibz Christum per scholas Crucem ba-
 iulantem, et pilatum lauāntem manus, erat ibi & hor-
 tus pensilis, in quo flores erāt & aues, erat & cauea cū
 car duale ante, iuxta item cum floribus. Fecit eodem artifi-

cio

cio & magnitudine historias ueteris testamenti, & alia
 cuiusmodi plerumque. Eius opera ad Carolū quintū Ca-
 sarem, & ad gallorum regem, & ad Philippum regem
 Hispaniarum pro miraculo aduēta sunt. Post oppidū
 Gallicum & inde Eubonā amnes cadunt infretum. Su-
 pra oppidū hanc procul ab eo Calanna oppidū est in
 radicibus appennini, quod pulchrum agnum sonat, cū
 serico & oleo nobili. In cuius agropagi sunt Alecium
 & Stephanum, Intur Apennini silua est nobilis mira
 longitudinis proceris arboribus & aquis recentibus re-
 ferta, ac pice serax optimae, uberrimaeque ad domorū ti-
 gna reliquiae utensilia opera, & ad nauigiorum fabri-
 cam materiam suggerens. Sunt & glandiferae arbores
 alendis porcis opportune. Proueniunt & frugiferae ar-
 bores sponte, erumpunt & herbae nobiles medicinales
 lata ibi at diffusa planities, montibus nirentibus her-
 bis coronatis cincta, ualles ibi amoenae iusurantibus ri-
 uis irrigatae. Pasca pabulante uulgo leti ac florida.
 Frequēs illi & uaria uenatio, est enim ferarum iustris
 nam, ut senel atque iterum dixi, in apennino Calabriae
 uaria siluestrium animalium genera stabulantur, con-
 gerunt & accipitres multigenae in planis uero multarū
 auium genera sunt, quare in utraq; calabria ora au-
 cupia & uenationes uberes sunt. Nasitur passilapis
 phrygius, pōuent anisum, cuminum, Crocus siluestre
 fraga, cythrus, & tuberes fontes in ea manant perspi-
 cui, ac flumina propinqua numerata pisculenta toro. inis &
 anguilla secundū, quae utranque Calabriae oram uber-

tini

Calanna

Aleccio.
Stephanum.Barium,
Isferus

Sambacell.

S. Iouani.

S. Iuagio.

Primuntia.

tis irrigant. In loco dicto Petrona agri symopolitani nascitur marmor. Huius silua meminit Plinius, & Solinus, qui eam Reginora saltum appellat. De hac ita Pontanus hortorum libro secundo scribit.

Est nemus extremis Calabrum inuolabile terris.
Dys sacrum patrijs multa & pietate uerendum.
Arbori diues satius, nolucrumque rapinis
Opportuna domus, tanta & spelea ferarum
Hoc nemore in ipso, lucisque horrentibus olim
Adiectam memini stirpem, quae citron ab omni
Parte & odore quidem, folijs & flore referret.
Sed fructu uariata, & longe aliena figura
Vix orbem retinens, prolepto & corpore longo
Se se agit in ductus, uaria & trabi agmine cauda.

LIBER TERTIVS.

Reggio. **R**eginum, in Italia huiusmodi, ait Plinius, situm, a quo ueluti cervicis incipit flexus, inter Iubonem & Calopinatium, Taurocinum olim dictum annes est.

Abest à Messina m. p. septem. Urbs equidem longe nobilissima & uetustissima, totius Calabriae metropolis, ut potè prima in Calabria, mox uero in Italia, Roma excepta, ut mox latius ostendimus, Christi fidem sui complexa, ut libro primo ostendi, à diluvio condita. Quae multas colonias in Calabria deduxit: nam ante Onotrorum in Calabriam aduētum,

Rheginij fami dolojia: Vile qui
Adag. i. d. p. h. d. l. m. m.

qui à Graecis primi in eam aduentasse dicuntur, Rhegià Aschena, prius à conditore dicta colonos per totam regionem, & si rarè, emisit. Quos Graeci Auxones, & regionem auxoniam, ut alibi retuli ab auxo, id est augeo, quod rerum prouentus ibi semper augeatur, appellauerunt. Fuit autem condita, non multo post diluvium Nōe ab Aschenaz ipsius Nōe pronepote filio Gomer, ut in libro primo demonstrauimus. Qui Aschenaz à Gomer in Italiam ad habitandum directus, cum is sibi primus locus esset oblatus, loci amonitate captus, hic consedit urbemque hanc statuit, quam a suo nomine Aschenam, atque incolae appellauit Aschenez eos. Viget medius fidius in hac ora beatà felixque, quadà amonitas, ubi uer perpetuum, arborum frondes perennes. Hinc horum nemorosi, omni optimorum fructuum genere referti: nemora insuper malarum aureorum, citronum, & limonum arboribus oppleta, ut totus Rheginus ager iam irriguus, pomerium uideatur. Hic palma ob calis gratam temperiem dasylos ferebant, qui ad maturam frugem perueniebant, sed à Turcis excisa sunt. Nam post uirginem partum anno M. D. XLIIII. Iulio mense à Turcarum & Gallorum classe Rhegium & omnes eius pagi, templa quoque & monasteria agri Rhegini, direpta & exusta sunt, uincta & arbores omnes fere incisa. Quando Gallorum rex Franciscus suimet, ac Christianae pietatis & religionis oblitus, societatem, foedusque cum Turcarum tyranno aduersus Carolum quintum Casarem iniens, classim Turcicam Constantinopoli

tinopoli accersuit. Qui utraq; e Calabria, & lucania,
 & Apulia oram diripiens, igne concremavit, magnā-
 que utriusque sexus, & omnis ætatis hominum turmā
 captivā duxit. inde anno a Christo nato M. D. L. II. Iu-
 lio itidem mense, Henricus Francisci filius impia pa-
 tris uestigia se cunctus cum eodem tyranno paternam so-
 cietatem ac fœdus immovans classē iterum ē Bizantio
 aduersus eundem Carolam acciuit. Quæ rursus easdem
 oras perarstauit, magnamque captiuorum malum du-
 xit. At ob tantum flagitium soluit partim jam multos
 annos Gallia pœnas, penditque etiam nūm. Nam lu-
 theranā heresi infecta semet intestinis dissidijs, cædi-
 bus, & direptionibus uexavit, & uexat. Vidi Rhegiū,
 ut inde digressa est redeat oratio, plantam, masam vo-
 cant & paradisi malum, quæ folia habet cubitali lon-
 gitudine, lata palmo propè, eius caulis hand diu perdu-
 rat, arefcit enim, & iterum pubesat. fructus sepe digi-
 tali longitudine crassos & gibosos dulcis saporis, ma-
 tur escunt mense nouembri. Fit Rhegiū Sericum landa-
 tissimum, et ubertim, nascitur & vinum probatissimum:
 de quo Athenæus libro primo ait. Vinum Rheginum
 cum surrentino pinguius sit, nūquā ad annum quintum-
 decimum est uile. Sunt Rhegiū figlina, ut olla coquina-
 riæ laudatissime sunt. Olim etiam patina nobiles fie-
 bant, ut Plinius libro trigesimo sexto refert. Rhegium,
 inquit, figlina & plastice nobilitatur. Et rursus. No-
 bilitatur Rheginum patinis. Hic nundina nobiles in an-
 nos singulis celebrantur. In Rhegino lictore positi Cæ-
 nidena

nidem promantorium in p. quatuor usque ad lencope-
 tram simulatque mare exieris, pede uno, & interim co-
 minus, terra effusa aqua dulces scatent. in hoc agro ui-
 tex, siliqua Syluestris, & absinthii sponce proueniūt.
 Nascentur & molaris lapis frumentarius, & olearius.
 Palladiæ arbores idest oliuæ affatim nascuntur. Oliuæ
 ad magnitudinem amygdalarum crassæ, & carnosa cō-
 dite in doliolis optime sunt esu. Sunt in hoc agro pagi
 Mota, Sabatellum, Dimusium, Boracianum, Unilium,
 quod rectum altumque significat. Arefium, ab arezo
 placeo dictum. Cerasium, Tivertum, Trezenum a trezo
 gemis: Perlupum, Nasetum, Paulianum: Cannanum:
 Peratum, Velanculā: & eiusdem nominis flumens. Olim
 Rheginorum ditio a Pappalino nunc Metanco amni, ut
 ostendit, usque ad Halecem flum. una protendebatur. De
 piscibus, qui in euripo, circa Rhegium capiuntur, dixi-
 mus. Cassiodorus epistolariū lib. duodecimo ad Anastasiū
 Cancellarium lucaniæ, & Brettiorum præpositum
 scribens de Rheginiā orā sic ait. Rhegini cines ultimi
 Brettiorum iniqua suggerunt se ex afforum præsumptio-
 ne fatigari, implorantes non aurum, sed oculorum no-
 strorum nota remedia, qui possumus scire territorium
 eorum quod petitur non habere. Rheginorum terra
 est montanis lapillis rarissima, arida pascuis, sed unda
 sa nindemijs, segetibus aduersa, sed oliuis accommoda.
 Ideo cultura eius omnes in circulis est. Quia superfi-
 cies ipsius sicca nutrire nō ualet superne nascentia. Ster-
 core illiæ ager nudus industriā potius, quam naturā ne-
 scitur.

Th.
Aelia
Bretia
Tiverti

fluit. Nam palladis sylue uiriditate conteguntur, quæ in solo aridissimo approbantur. Talibus enim locis illa præficiunt, quæ radicibus proceris ad humi penetrare descendunt. Segetes irrigantur ut uiuant, & cõditione mutatâ hoc aristis impenditur, quod oleibus exhibetur. In hortis autem rusticorum agmen habetur operosum, quia olus illic omnium saporum est marinâ irrotatione respersum, quod humanâ industriâ fieri consuevit. Contra Maronis autem sententiam intuborum illic fibra dulcissima sunt, quæ præcinctæ solis dulcissimis tortuosis callosâ teneritudine conglobantur. Vnde in morem nitri aliquid decerptum frangitur, dum à sæcundo cessante segregatur. His medicinalibus, si uis nosse, regio ipsa fecunda est. Nam & marinis delitijs copiosa incrementa perfertur. Quia ibi mare superum atque inferum in fertis fontibus adunatum, delicias utriusque pelagi in unam congregationem sinus sui uolubilitate perducitur. Necessè est enim illuc & pisces properare, ubi constat & undam posse desuere. Exornition quoque inter pisces regum genus compar murens corpore uel colore, distans naribus setosis, colostrea delicatitudine præditum, oloseo ac suauis liquore coagulatum, appetibilis grataque pinguedo. Cum spumis fluctuantibus inter æris confinia capit enatare, nescit ad cubilia redire, quæ deseruit. Credo immemor reuersionis, aut teneritudine summa mollitus nequit undis eleuantibus contraria oblatione demergere. Fertur uelut corpus examine nullis nixibus periculum, nullâ arte demant, & hinc miribus

ribus destitutus creditur non redire, quia neque sugere posse sentitur. Hic plauis tantæ dulcedinis esse dignoscitur, ut & nullus piscium comparetur. Hæc sunt in litore Rhegino, quæ diximus, quod non alio referente cognouimus, sed uisuali probatione retinemus. Quapropter laridi atque tritici species nullis temporibus coercionis nomine inde decernimus postulari. Quia nimis calumniosè petitur, quod loci beneficio non habetur. Deinde sufficere debet ostensio ueritatis, & testimonium indicis. Quia nimis execrabile malum est, si cum aliud nouerit conscientia, aliud lingua decernat. Additur etiam quod tantis commecantium fatigatur aduentibus, tanta exurentium laceratione deteritur, ut rationabiliter illi remitti debuisset uel quod apud ipsam nasci posse constaret. Inde uero postea Chalcidenses unâ cum missenijs & Peloponneso Rhegium incoluerunt. Antisthenes siue Antinesto duce, qui, ait Heracides in Rep. Aristocratiâ consutuerunt: nam mille optimates electione creati ciuitatem administrabant, Licet Strabo eam a Chalcidensibus conditam dicat. Eam Græci Rhegium appellauerunt a fractura, ut quidam uolunt ῥῆγμα enim, ut dixi, fissuram significat: Sicilia enim Italia cõiuncta erat, sed terremotibus auulsa est. Quocirca Strabo libro sexto de Rhegio loquens ait: Sed ei Aeschilo teste, casu quodam hoc nomen inditum est: namque Siciliam ab continenti iâ terremotus auulsam & ille & alij memoria prodiderunt, ex quo erhagine id est a frangendo nomen assecutum. Referatis enim tum oribus, per quæ ignis

ignis respirat, & ignis lapides & aque effluunt, raro
 vicina freta tellus motibus quatitur, cum vero omnes
 ad superficiem meatorum occluduntur, in subterraneis
 concantibus ardentes ignes, & spiritus uehementes
 terremotus efficiunt. Agitati uero uentorum uolen-
 tia loci cessare, & abscessu utriusque mare admiserit. Cui
 Sicilia tota cauernosa sub terra sit, fluijs & igne ple-
 nissima, sicuti Tyrrenum mare usque Cumas est. Id ip-
 sum scribit Trogus Pomp. apud Iulium lib. quarto.
 Et Virg. lib. tertio Aeneid. idem affirmans ait.
 Hac loca ni quondam uasta conuulsa ruina,
 Tantum aut longinqua uales mutare uentus
 Dissiluisse ferunt, cum protinus utraque tellus
 Una foret, neuit medio in pontus, & iudis
 Hesperium siculo latus abscedit, arnaque & urbes
 Littore deducit, angusto interluit asso.
 Ceterum credibilis est, ut alibi dixi, Rhegium ab acri
 temperie calique elementia dictum, nam p'nyon utile,
 iucundum, & bonum notat, Hebraice autem pascua eo-
 rum. Calimachus autem Rhegium Ioacasti urbem di-
 xit. nam Ioacastus ueli filius ea tenuit: id etiam Dio-
 dorus siculus lib. sexto asseruat. Meminit de Ioacasto
 & Dylis Cretenfis libro quinto fuit enim non multo
 post excidium Troianum De Aeolo Strabo libro pri-
 mo sic ait: Aeolus in Euripi Siciliae locis, quae per cur-
 sus & reuersus est, & navigationis asperitas per flu-
 xus atque refluxus agrediendi signa praemonstrant.
 Itaque uentorum custodum, atque regem creditum
 fuisse

fuisse Polibius refert. Antiochus autem apud Diony-
 sium Halicar Rhegium Neptuniam appellauit. Quae
 & Possidonia dicta est: nam Possidon Neptunius di-
 citur. Quare Strabo a Canide usque in Possidoniam recess-
 su et Rhegium columellam angustam prouenire meatum
 ait. Incoluerunt quoque Rhegium Arunci, ut Cato in
 in Orig. ait. Dicti quoque sunt Rhegini Tauricini, ait
 idem, a flumio. Frequens de Rhegini, locis sibus et Thu-
 rii, apud Thucydidem sit mentio. Hanc & Hipponiam
 inter septem illustiores et opulentiores Italiae urbes,
 quae ab Italia, & domorum palebris dine, paupum-
 isque praestabant. Appianus bellorum in civili libro
 quarto, fuisse memoriae prodidit. Cicero in Verre actio-
 ne sexta siculos Rheginorum ciuitatis inuadere ait. Po-
 libius etiam libro x. hanc & Lycim & Caedoniam &
 Crotonem clarissimas urbes fuisse refert. Strabo quo-
 que libro sexto ait. Antiochus locum hunc in uersam
 circum Rhegium ab seculis antiquitas habitatum, si-
 mul & a Morgantijs, fuisse tradit. Quae inde ab Oe-
 notrijs ciuitati in Sicilia traiecit. Sunt qui Morgantium
 ab hisce nomen d'xisse scribant. Ingens uero olim Rhe-
 gina ciuitatis potentia fuit, ualidis quaque uersum ca-
 stellis munita. Propugnaculum assidue imminens habes
 insula & Priueis annis, & etate nostra. Cum sollicitan-
 te Sex Pompeio, Sicilia desciuit a Romanis. Cuiusque de
 separatione Sicilia ab Italia, Rhegiumque ob id nomine
 deservisset, adiecit. Verum tamen si e ob eam causam
 nomen ciuitatis factum est, sine propter illius clarita-
 tem

tem considerari licet, utro ueritas se modo habeat. Cuius
 famnitez latino sermone, regiam illam appellarint. Et
 prisci eorum auctores regendis ciuitatibus communia
 cum Romanis instituta seruauint, ac plurimum in latinā
 linguam usque uerbarint, & in pleraque oppida colonias
 deduxit, ac per multos celeberrimos uiros addidit, seu
 gubernanda reipublica uirtutem, seu doctrinā magni-
 tudinem proposueris. Eam Dionysius solo aequauit, illā
 commotus causa: nam cum ex eadem ciuitate puellam in
 matrimonium perisset, Rheginus serui publici seu lito-
 ris filiam ei protenderunt. Eius filius quendam urbes
 partem acceptam in Italia, Pyrrhi aetate, Rheginos ma-
 ximā ex parte deleuit. Terrae motibus quoque Paulo an-
 te bellum Marficum urbis pars magna corruit. Postea
 Caesar Augustus fugato ex Sicilia Pompeio, cum deso-
 latam hominibus urbem cerneret, acceptos & classe
 permultos ei dedit accolae. Nunc autem bona satis est
 ciuitas, hinc Rhegium Iulium dictum est. Iulius etiam
 in libro de prodigijs inquit L. Martio & Sex. Iulio consu-
 libus pars urbis muri Rhegijs terremoto diruta fuit.
 Atque L. Furio & Attilio Sarrano consulibus Rhegiū
 penē totam incendio consumptam sine ullo hominum
 fraudis uestigio. Dionysius, aut Sex. Iulius Frontinus
 Stratag. libro tertio, multis urbibus captis, cum Rhe-
 ginis aggredi uellet, qui copijs abundabant, simulauit
 pacem, petijtque ab eis, ut commeatus exercitui ipsius
 subministrarent, quod cum impetrasset, exhausto op-
 pidanorum

pidanorum frumento agressas urbem, alimentis desti-
 tutam superauit. Hic, ait Aristoteles Oecon. libro secū-
 do cum cepisset Rhegium, conuocato populo dixit, quā
 ob causam ab eo uisū capiti essent, nunc tamen impen-
 sas, quas in bellum usum consumpsisset, percipientes, & in
 super ab unoquoque minas tres, absolueret eos. Rhegi-
 ni uero quaecumque absconderant in apertum eduxe-
 runt, & egeni a diuoribus, & peregrinis multo acci-
 pientes, confluxerunt summam, quam praeceperat quam
 ab ipsis accipiens, nihilominus omnium corpora uen-
 didit, & cunctam suppellectilem, uniuersaque bona siue
 occulta siue aperta diripuit, a ciuibus accipiens pecu-
 nias eā lege, ut illas restitueret, cum ab eo repeterent,
 iussit ad se asferri quantum quisque possideret argenti,
 alioqui mortem multam iudixit. Delato autem argen-
 to, numerum percussit nouo charactere. Delatoque drach-
 mam duarum drachmarum ualore, sicque debitum pe-
 nes ipsum remansit. Hac Rhegium a Sicilia crudeli ty-
 rannide, simulatione ac fraude perpeffa est. Tulit &
 Rhegina ciuitas mala plurima, a siculis ipsis & cam-
 panis, infidis & leuibus hominibus. Nam cum Rhegi-
 ni, ait Iustinus ex Trogo libro quarto, discordia labo-
 rarent ciuitasque per dissensionem diuisa in duas par-
 tes esset, ueterani ab altera parte ab Himera urbe in
 auxilium uocati, pulsus ciuitate, contra quos implorati
 fuerant, & exinde easis, quibus tulerant auxilium, ur-
 bem cum coniugibus & liberis sociorum occupare,
 ausi facinus nulli tyranno comparandum. Quippe ut